

nota de conjuntura econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana i el seu entorn

Butlletí trimestral

Generalitat de Catalunya

Departament d'Economia i Coneixement

<http://gencat.cat/economiaiconeixement>

Maquetació: Montserrat Romagosa Huguet

ISSN: 2013-3480

Redacció: Direcció General de Política i Promoció Econòmica,
amb la col·laboració de la Direcció General de Política Financera,
Assegurances i Tresor en els temes monetaris i financers.

Data de tancament: 31 de gener de 2013

Índex de continguts

Els trets més destacats	2
1. L'entorn de l'economia catalana	3
2. El producte interior brut	8
3. El comerç exterior	16
4. El mercat de treball	20
5. L'evolució dels preus i dels salaris	25
• L'evolució dels preus	25
• L'evolució dels salaris i dels costos laborals	29
6. El sector financer	34
• Les entitats de dipòsit	34
• El mercat de valors	37
7. El sector públic	42
8. Recull d'indicadors	47

Els trets més destacats

- La debilitat de l'economia a la zona euro frena el creixement mundial, mentre que els riscos financers, tot i que s'han reduït, continuen latents. L'FMI preveu per enguany una reducció de l'economia espanyola de l'1,5%
- El fort retrocés de la demanda interna arrossega l'economia catalana, que cau un 0,6% intertrimestral en el quart trimestre de l'any, i retrocedeix un 1,3% en el conjunt del 2012. Tots els sectors productius s'hi veuen afectats.
- L'aportació positiva de la demanda externa pal·lia el retrocés del PIB, gràcies tant a l'augment de les exportacions, com a la disminució de les importacions. L'afluència de turisme estranger augmenta un 9,9%.
- El darrer trimestre de l'any l'ocupació es redueix de forma molt intensa: un 6,5% segons l'EPA, i un 4% segons l'afiliació a la Seguretat Social. La taxa d'atur escala fins a un 23,9%, tot i el descens de la població activa.
- La inflació tanca el desembre en un 3,6% interanual per l'alça dels tipus d'IVA, la pujada de taxes i l'encariment de l'energia. Malgrat això la taxa mitjana del 2009 es situa en un 2,9%.
- L'increment salarial pactat en convenis col·lectius continua moderant-se, mentre que els costos salarials per treballador augmenten un 0,1% en els tres primers trimestres del 2012.
- A finals del tercer trimestre el crèdit al sector de les entitats de dipòsit cau a Catalunya un 3,1% interanual i un 5,5% a escala estatal; les activitats productives són les més afectades.
- La millora en l'estabilitat financera afavoreix la recuperació de la borsa i pal·lia la caiguda del 2012. Els guanys del darrer mes de gener són del 2,3%.
- Fins al novembre l'execució pressupostària de la Generalitat presenta un creixement dels ingressos de l'1,4% i una disminució de les despeses de l'1,8%. La recaptació tributària de la Generalitat augmenta un 4,9% i la que fa l'Estat a Catalunya un 1,1%.

1. L'entorn de l'economia catalana

L'economia mundial manté una evolució fràgil a causa de la recessió de la zona euro

Els darrers mesos l'economia internacional ha mantingut un panorama de forta incertesa. La inestabilitat financera registrada a l'estiu (que ha accentuat la recessió de la zona euro), el deteriorament econòmic del Japó i el risc d'un ajust fiscal excessiu als EUA, han provocat un alentiment de l'economia mundial el 2012, que se situa en la taxa més baixa dels darrers tres anys (d'un 3,2 %). Al mateix temps, les previsions de creixement econòmic s'han tornat a revisar a la baixa. El Fons Monetari Internacional (FMI) preveu ara que l'economia mundial creixerà un 3,5 % el 2013

i un 4,1 % el 2014, en tots dos casos una dècima menys que en la previsió d'octubre. Paral·lelament, s'espera que el comerç mundial es recuperi moderadament: augmentarà un 3,8 % el 2013 (el 2012 va créixer un 2,8 %). Una vegada més, el panorama econòmic dels països emergents és molt més favorable que el de les economies avançades. Els primers, que han accelerat el ritme de creixement, creixeran un 5,5 % el 2013 i un 5,9 % el 2014, segons l'FMI, si bé no es preveu que tornin a assolir el vigor del 2010. Pel que fa a les economies avançades, les mesures de política econòmica que s'han adoptat han aconseguit reduir els riscos extrems de crisi que fa uns mesos s'estaven produint a la zona euro i als EUA. A més, les tensions financeres s'han reduït notablement i han millorat les condicions per a les entitats sobiranes. Així i tot, el seu creixement enguany encara serà força reduït, d'un 1,4 %, mentre que el 2014 el ritme s'accentuarà fins a un 2,2 %.

Previsions de creixement econòmic

(% de variació interanual del PIB)

	2011	2012	Projeccions		Diferència amb les projeccions d'octubre	
			2013	2014	2013	2014
Economia mundial	3,9	3,2	3,5	4,1	-0,1	-0,1
Economies avançades	1,6	1,3	1,4	2,2	-0,2	-0,1
Estats Units	1,8	2,3	2,0	3,0	-0,1	0,1
Japó	-0,6	2,0	1,2	0,7	0,0	-0,4
UE-27	1,6	-0,2	0,2	1,4	-0,3	-0,2
Regne Unit	0,9	-0,2	1,0	1,9	-0,1	-0,3
Zona euro	1,4	-0,4	-0,2	1,0	-0,3	-0,1
Alemanya	3,1	0,9	0,6	1,4	-0,3	0,1
França	1,7	0,2	0,3	0,9	-0,1	-0,2
Itàlia	0,4	-2,1	-1,0	0,5	-0,3	0,0
Espanya	0,4	-1,4	-1,5	0,8	-0,1	-0,2
Economies emergents i en desenvolupament	6,3	5,1	5,5	5,9	-0,1	0,0
Xina	9,3	7,8	8,2	8,5	0,0	0,0
Índia	7,9	4,5	5,9	6,4	-0,1	0,0
Rússia	4,3	3,6	3,7	3,8	-0,2	-0,1
Amèrica Llatina	4,5	3,0	3,6	3,9	-0,3	-0,1
Àfrica subsahariana	5,3	4,8	5,8	5,7	0,0	0,1
Orient Mitjà i nord d'Àfrica	3,5	5,2	3,4	3,8	-0,2	0,0

Font: actualització del *World Economic Outlook* (gener de 2013).

Les condicions financeres internacionals, que han millorat, redueixen la tensió sobre les entitats sobiranes

L'FMI apunta que si continuen millorant les condicions financeres, el creixement mundial podria acabar superant les expectatives. Amb tot, els risc d'una tendència a la baixa també continua sent molt significatiu, ja que encara no sembla resolta la crisi econòmica de la zona euro i podria ser que aquesta zona quedés immersa en un període llarg d'estancament econòmic. Pel que fa als principals reptes econòmics, el Fons continua insistint en la necessitat d'una consolidació fiscal ferma, però assumible pels països més vulnerables; d'altra banda, també és essencial continuar el procés de reforma del sistema financer.

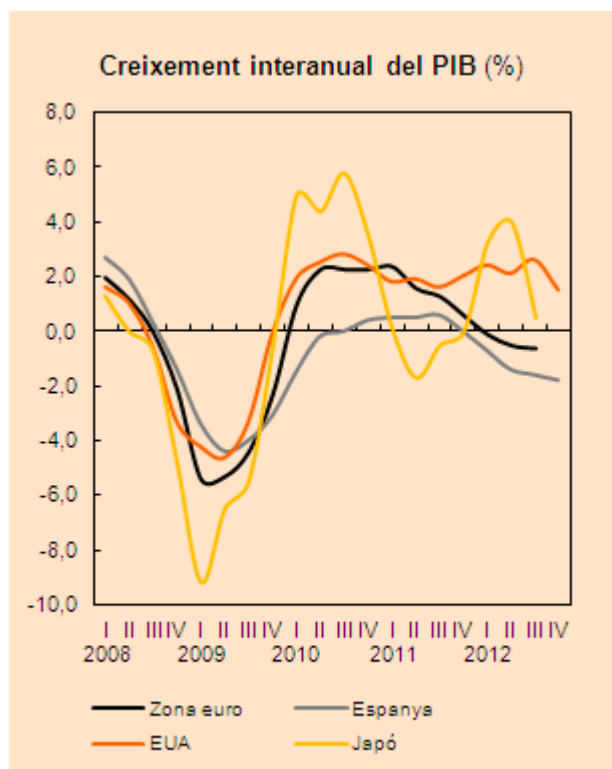
El PIB dels EUA corresponent al quart trimestre, que és pitjor del que s'esperava, mostra el primer retrocés trimestral dels darrers tres anys i mig

L'FMI preveu que l'economia dels EUA tindrà una expansió moderada aquest any i el vinent. Després de tancar el 2012 amb un augment del PIB d'un 2,2 %, que supera l'increment del 2011

(un 1,8 %), s'espera que el 2013 aquest ritme s'alenteixi una mica, fins a un 2 %. Aquest alentiment es deriva dels efectes negatius de la inestabilitat financera de l'any 2012 i de la incertesa que han generat els enfrontaments polítics sobre l'ajust pressupostari. De cara al 2014, s'espera que el creixement s'acceleri fins a un 3 %. Tot i així, després de la publicació de les previsions de l'FMI, s'ha conegut la dada del PIB dels EUA corresponent al quart trimestre, que és força pitjor del que s'esperava: amb una taxa anualitzada d'un -0,1 %, l'economia dels EUA ha registrat el primer retrocés trimestral des de mitjan 2009. En termes interanuals, el creixement s'ha alentit fins a un 1,5 %, el ritme més baix en tres anys. Amb tot, aquests resultats desfavorables s'atribueixen sobretot a efectes transitoris, com ara l'impacte de l'huracà Sandy, la contribució negativa dels inventaris o la disminució de la despesa militar, mentre que el consum privat i el sector immobiliari han continuat oferint senyals positius, i l'ocupació ha mostrat una expansió moderada. Per contra, han caigut les inversions privades i públiques, i també les exportacions. Per tal d'evitar que aquest debilitament econòmic dels EUA s'intensifiqui, sembla prioritari impedir un ajust fiscal excessiu a curt termini. L'FMI considera imprescindible que s'elevi el sostre màxim de deute i alhora s'adopti un pla creïble de consolidació fiscal a mitjà termini.

L'economia japonesa ha experimentat un descens significatiu, però es preveu que serà temporal, atès que es compensarà amb mesures d'estímul fiscal i monetari

El PIB del Japó va registrar un alentiment significatiu el tercer trimestre (d'un 0,5 %) i els indicadors dels darrers mesos del 2012 també mostren fragilitat. La demanda externa ha empitjorat, a causa dels mals resultats del comerç amb les economies desenvolupades i amb la Xina, i això ha acabat afectant la producció industrial. Tanmateix, aquest deteriorament s'explica en bona part per factors temporals, com ara l'efecte de les tensions polítiques amb la Xina sobre el comerç bilateral i l'esgotament dels efectes de la recuperació després del tsunami del 2011. Per aquest motiu, l'FMI

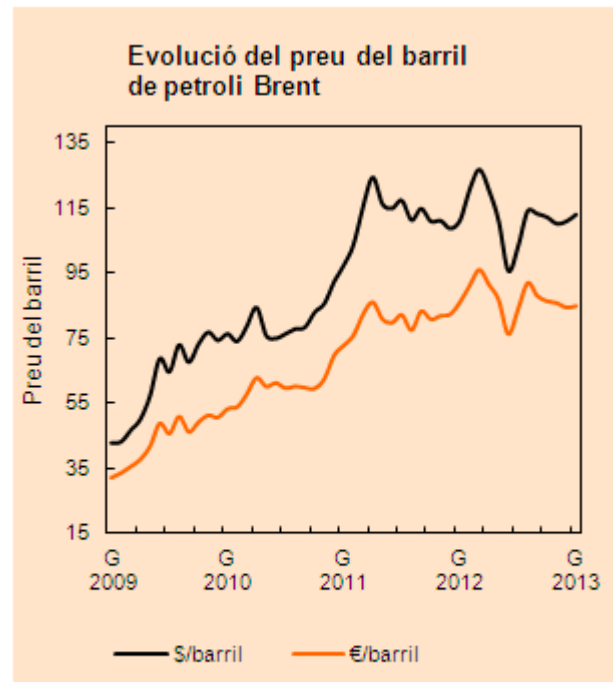

Font: Eurostat, INE i Bureau of Economic Analysis.

no ha modificat la previsió de creixement per al 2013, que xifra en un 1,2 %, si bé es preveu el 2014 es desaccelerarà fins a un 0,7 %. En aquest context, el Govern japonès ha anunciat un conjunt de mesures d'estímul fiscal i el banc central ha promès una política monetària més expansiva, amb un pla de compra d'actius per temps indefinit. La relaxació monetària també cerca un debilitament del ien que pot dinamitzar les exportacions. Totes aquestes accions impulsaran el creixement, com a mínim, a curt termini.

Millora força generalitzada de l'activitat econòmica en les economies emergents

El ritme de creixement de les economies emergents s'accelera, gràcies a les polítiques de suport que es van posar en marxa fa uns quants mesos. L'FMI pronostica que el 2013 i el 2014 creixeran un 5,5 % i un 5,9 %, respectivament, més que en el conjunt del 2012 (un 5,1 %). Tanmateix, no es preveu que tornin a assolir les altes taxes del 2010: la feblesa de les economies avançades frena la demanda externa de les economies emergents i modera l'evolució dels preus de les matèries primeres, la qual cosa redueix les expectatives econòmiques dels països exportadors d'aquests productes. Una altra vegada, els països asiàtics presenten el creixement més alt: l'FMI preveu que augmentarà més d'un 7 % tant enguany com el 2014. Tot i que el 2012 la Xina ha experimentat el creixement econòmic més baix dels darrers tretze anys (un 7,8%), els indicadors recents de producció i d'ocupació confirmen l'acceleració de l'activitat econòmica, la qual cosa impulsarà el creixement econòmic per sobre del 8 % enguany i l'any vinent. Pel que fa a l'Amèrica Llatina, després de tancar el 2012 amb un creixement d'un 3 %, s'estima que accelerarà el ritme i assolirà un augment d'un 3,6 % el 2013 i d'un 3,9 % el 2014. Amb tot, les projeccions per a la regió són menys favorables que fa uns quants mesos. La principal explicació és el comportament de l'economia brasilera, que el 2012 ha crescut menys del que s'esperava, a causa de restriccions en l'oferta i de la incertesa d'algunes polítiques. S'espera que el 2013 el creixement econòmic del Brasil se situï en un ritme superior al 3%.

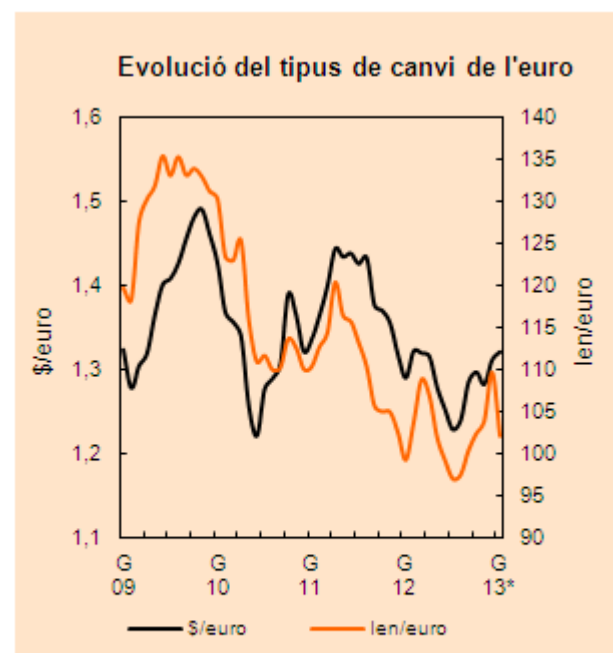

*Preu mitjà de l'1 al 25 d'octubre del 2012.

Font: Banc d'Espanya i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

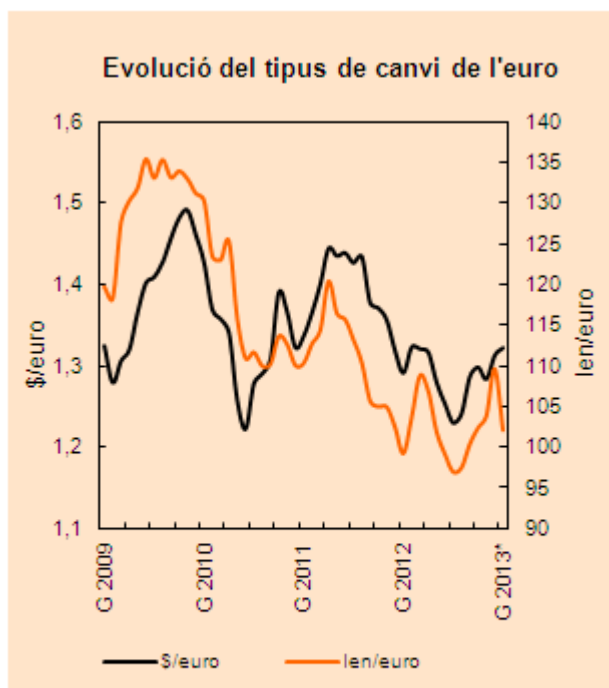
Tot i que millora el context financer de la zona euro, el PIB tornarà a reduir-se el 2013 (un 0,2 %)

Els darrers mesos s'han reduït els greus riscos sistèmics a la zona euro, gràcies a l'actuació del

*Tipus de canvi mitjà de l'1 al 22 de gener de 2013.

Font: BCE.

*Tipus de canvi mitjà de l'1 al 22 de gener del 2013.

Font: BCE.

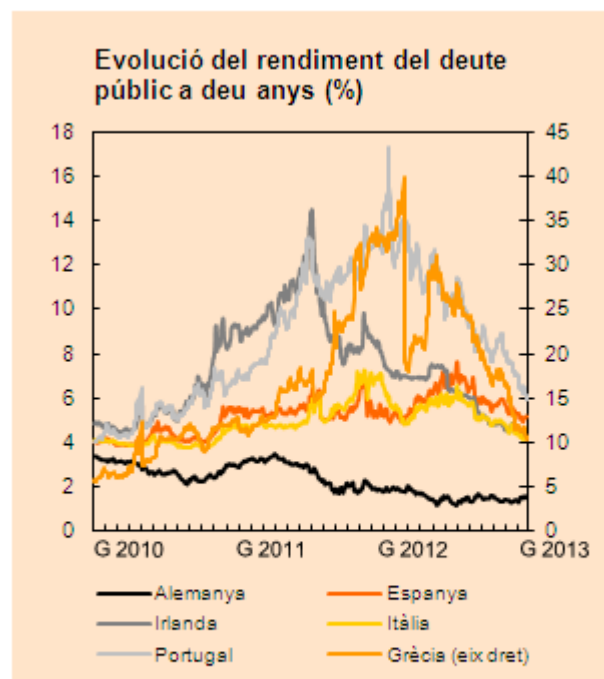
BCE i a la millora dels mecanismes conjunts de resposta a la crisi (com ara els avenços cap a la unió bancària). A banda d'aquests factors, els importants ajustos realitzats pels països amb problemes també han contribuït a la relaxació dels riscos sobirans i a la reducció de les tensions financeres. Així i tot, aquestes millores encara no s'han traslladat a l'economia real i sembla que el quart trimestre del 2012 l'activitat ha tornat a registrar una contracció, a causa de la feblesa de les economies perifèriques, que es podria estendre al nucli de la zona euro. També la revaloració de la moneda europea els últims mesos del 2012 s'interpreta com un factor que pot debilitar la demanda externa.

Alguns indicadors recents de la zona euro són una mica més positius

L'FMI ha revisat a la baixa les perspectives de creixement de la Unió Econòmica i Monetària. Preveu que el 2013 el PIB retrocedirà un 0,2 % (el 2012 va davallar un 0,4 %), mentre que el 2014 retornarà a un creixement positiu modest, d'un 1 %. D'altra banda, alguns dels primers indicadors

disponibles per als primers mesos del 2013 han mostrat un to una mica més favorable, com ara la millora de l'índex PMI de la zona euro, que registra el màxim dels darrers deu mesos. En tot cas, la incertesa sobre la resolució definitiva de la crisi encara és elevada. En aquest sentit, l'FMI apunta que els països perifèrics han de continuar fent un esforç de consolidació fiscal, però amb el suport dels països de la zona euro que registren una evolució econòmica més favorable i dels tallafocs conjunts que permetran evitar episodis d'inestabilitat.

Pel que fa a les economies més grans de la zona euro, la rebaixa en les previsions és generalitzada. Es preveu que el creixement econòmic d'Alemanya enguany serà modest (d'un 0,6 %), mentre que el 2014 arribarà a assolir un 1,4 %. Al mateix temps, l'economia alemanya ha aconseguit registrar el primer superàvit en els comptes públics des del 2007 (d'un 0,1 % del PIB). En el cas de França, les previsions de creixement són d'un 0,3 % i d'un 0,9 %, respectivament per als anys 2013 i 2014, en un context de forta feblesa de la demanda interna. L'economia italiana el 2013 registrarà un nou

Les dades arriben fins al 22 de gener del 2013.

Font: Banc d'Espanya i Reuters.

descens, d'un 1% (el 2012 es va contraure un 2,1%) i el 2014 tornarà a tenir un creixement lleugerament positiu (d'un 0,5%). Fora de la zona euro, l'activitat s'ha frenat considerablement al Regne Unit durant el quart trimestre, però les dades d'ocupació d'aquesta zona continuen sent força favorables i segons l'FMI, l'economia avançarà un 1% enguany i un 1,9% el 2014.

L'FMI preveu que el 2013 l'economia espanyola registrarà un descens d'un 1,5%, més intens que el del 2012 (d'un 1,4%)

L'escenari previst per a l'economia espanyola durant els mesos vinents encara és molt desfavorable. La dada de comptabilitat trimestral recentment publicada per l'INE assenyala una caiguda del PIB d'un 0,7% el quart trimestre, el descens trimestral més fort des del segon trimestre del 2009. Aquest deteriorament s'explica sobretot per la forta contracció del consum privat, que ha tornat a enfonsar-se per factors com els augments impositius, la consolidació del sector públic i l'evolució negativa del mercat laboral (la taxa d'atur ha arribat a un màxim històric d'un 26% el quart trimestre del 2012). D'acord amb aquesta evolució, l'FMI ha revisat a la baixa les

seves previsions i estima que el 2013 l'economia espanyola decreixerà un 1,5%, més que l'any 2012 (un 1,4%), mentre que el 2014 el creixement es recuperarà fins a un 0,8%.

Tot i que l'evolució de l'economia espanyola el quart trimestre ha estat pitjor del que s'esperava, cal destacar que s'ha produït una millora notable en l'àmbit financer, amb un to més favorable en les condicions financeres per al sector públic i per a les empreses (per exemple, les subhastes de títols de deute públic espanyol han tingut un èxit destacat i, per primera vegada des de fa mesos, algunes empreses han emès títols). Així mateix, els fluxos de capital internacional han tornat a fluir cap a l'economia espanyola, els bancs espanyols han reduït la dependència financera de l'Eurosistema i s'està avançant en la reestructuració del sistema financer (amb la posada en marxa de SAREB, la societat de gestió dels actius procedents de la reestructuració bancària). Amb tot, la millora de la situació financera de moment no s'està traslladant a l'economia real, que continua immersa en un ajust molt sever de la demanda interna. Tot i que el sector exterior té una àmplia contribució positiva a la variació del PIB, ara com ara no és suficient per sortir de la recessió.

2.

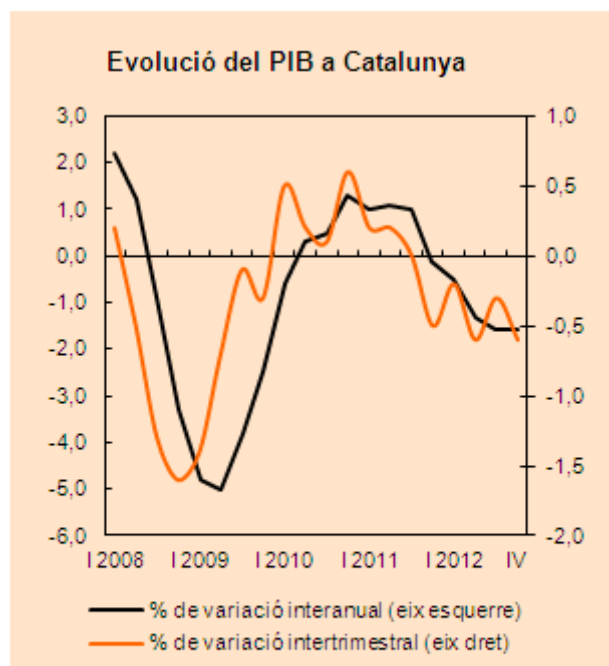
L'evolució del producte interior brut de l'economia catalana

L'economia cau un 0,6 % intertrimestral el quart trimestre i retrocedeix un 1,3 % en el conjunt del 2012

L'economia catalana continua el darrer trimestre del 2012 en la fase recessiva del cicle econòmic iniciada el darrer trimestre del 2011, de manera que, amb aquest, suma el cinquè trimestre de retrocés econòmic. Els darrers mesos de l'any la conjuntura ha tornat a empitjorar, en part perquè s'ha intensificat la caiguda del consum privat com a conseqüència de l'avançament de compres que hi va haver el trimestre anterior per salvar l'efecte de l'alça dels tipus de l'IVA. S'estima que la taxa de variació del PIB corresponent al quart trimestre s'ha reduït un 0,6 % intertrimestral, segons l'avanç de resultats efectuat per l'Idescat i el Departament d'Economia i Coneixement. Aquest resultat situa la taxa interanual del trimestre en -1,6 %, i la del conjunt del 2012, en -1,3 %.

El context financer es relaxa a la zona euro, però encara no hi ha indicis de millora de l'economia real

El context econòmic internacional no ha mostrat millora, tot i l'estabilització financera de la zona euro que ha resultat de les actuacions del BCE per facilitar liquiditat al sistema bancari i adquirir bons sobirans dels països que tenen dificultats a l'hora de col·locar les seves emissions als mercats internacionals, com és el cas d'Espanya. D'altra banda, els nous passos en la reforma financera espanyola i el rescat bancari han aconseguit que durant la segona meitat de l'any es redueixi la prima de risc exigida a l'economia espanyola en els mercats internacionals, i això ha facilitat la recuperació de la borsa. Així i tot, els canals de crèdit han continuat pràcticament inaccessibles, malgrat que, com en el cas de les emissions del Tresor de l'Administració de l'Estat, els darrers mesos les grans empreses han obtingut més facilitats en les emissions de finançament. També ha minvat la retirada de capital estranger d'Espanya i, en general, s'ha restablert un clima

Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

més positiu. Però el crèdit al conjunt de l'economia ha continuat davallant i fins i tot ha empitjorat durant els darrers mesos de l'any, la qual cosa ha interferit en les possibilitats de recuperació, ja molt debilitades per la feblesa de la demanda privada i pel fort ajust de les finances públiques.

La demanda externa suavitza la reducció del PIB

La situació de recessió en què està immersa l'economia de la zona euro ha limitat el paper de la demanda europea en el comerç català, que en aquest moment és el motor més actiu de l'economia catalana. No obstant això, l'orientació de les exportacions cap a mercats extracomunitaris, de demanda creixent, ha permès un creixement positiu de les exportacions. D'aquesta manera, la variació del PIB del 2012 presenta una aportació positiva de la demanda externa gràcies als bons resultats de les exportacions de béns i del turisme, que pal·lia el deteriorament de l'activitat provocat pel retrocés de la demanda interna. Malgrat que les previsions de la zona euro per enguany continuen sent negatives, la tendència

Evolució del producte interior brut a Catalunya

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

	Any	Any	2012			
	2011	2012	1r trimestre*	2n trimestre*	3r trimestre*	4t trimestre (A)
Agricultura	1,1	-9,0	-4,8	-8,4	-10,8	-11,8
Indústria	1,7	-1,2	-0,3	-1,1	-2,5	-0,7
Construcció	-4,7	-7,6	-6,1	-7,2	-8,4	-8,9
Serveis	1,3	-0,2	0,4	-0,3	-0,4	-0,7
PIB pm	0,7	-1,3	-0,5	-1,3	-1,6	-1,6

* Sèrie retrospectiva revisada a data 31 de gener de 2013.

(A) Avanç del trimestre.

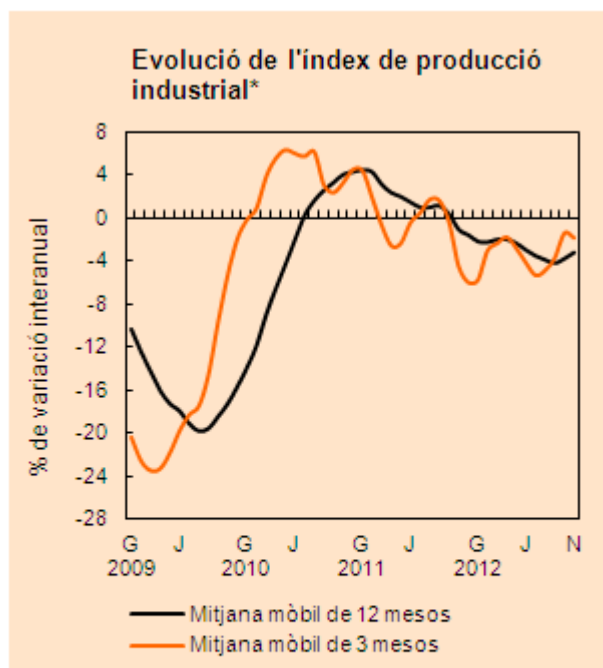
Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

dels indicadors de sentiment econòmic a finals del mes de gener és més positiva que la dels mesos precedents. De tota manera, encara predomina un context de feblesa que no es allia al riscs financers latents, als quals fa referència l'FMI en les darreres previsions de gener.

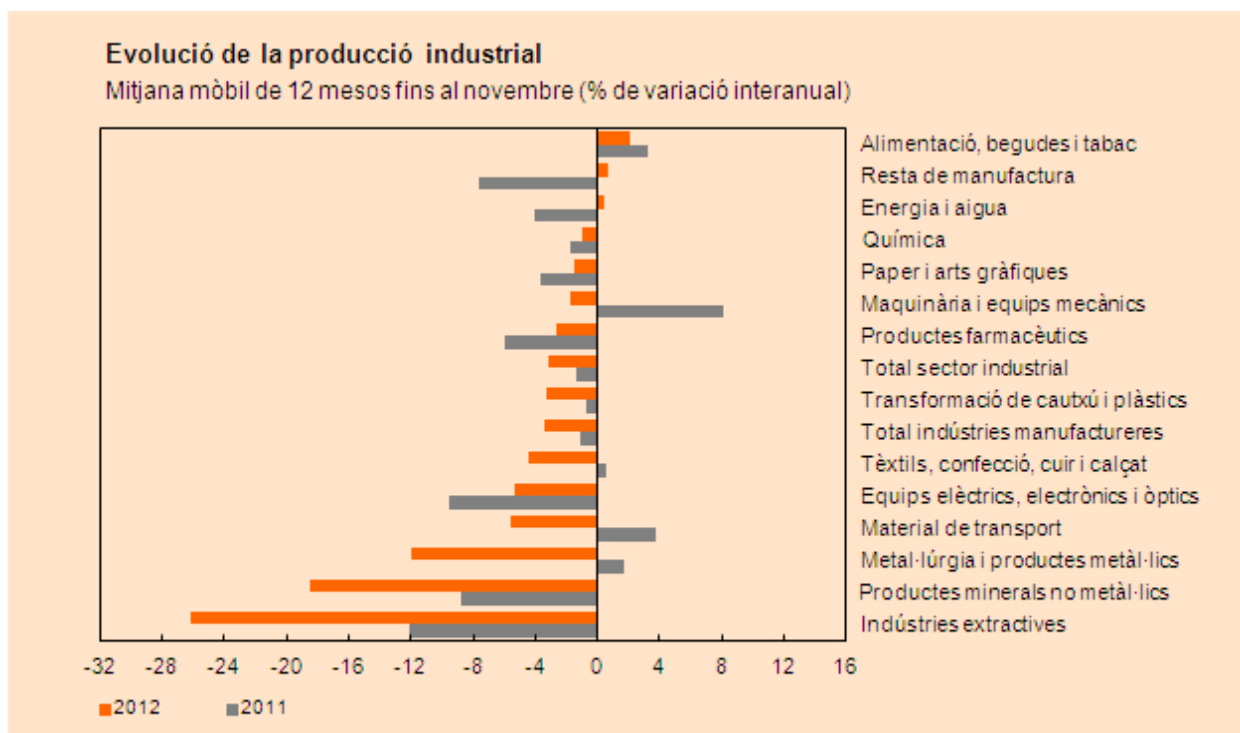
El 2012 el sector industrial cau un 1,2 % interanual

Encara que el creixement de les exportacions ha ajudat a mantenir l'activitat industrial, no ho ha fet prou per mantenir el valor afegit brut (VAB) generat per la indústria, que és un 1,2 % inferior al del 2011. El perfil de l'activitat durant l'any no presenta una dinàmica gaire definida. La taxa de variació intertrimestral va millorar el tercer trimestre, però ha tornat a recaure el quart, tot i que la variació interanual ha millorat. L'evolució de la producció industrial també ha tingut aquesta dinàmica oscil·lant, però els resultats són pitjors que els de l'any anterior, en el qual la dinàmica econòmica va ser força positiva durant la primera meitat i va tornar a recaure durant la segona. Només el sector d'alimentació, begudes i tabac té el 2012 uns resultats clarament superiors als del 2011, si bé la branca d'energia i aigua també els ha millorat lleugerament. La producció ha disminuït en la major part de les branques, especialment en les següents: indústries extractives, productes minerals no metàl·lics, metàl·lúrgia i material de transport.

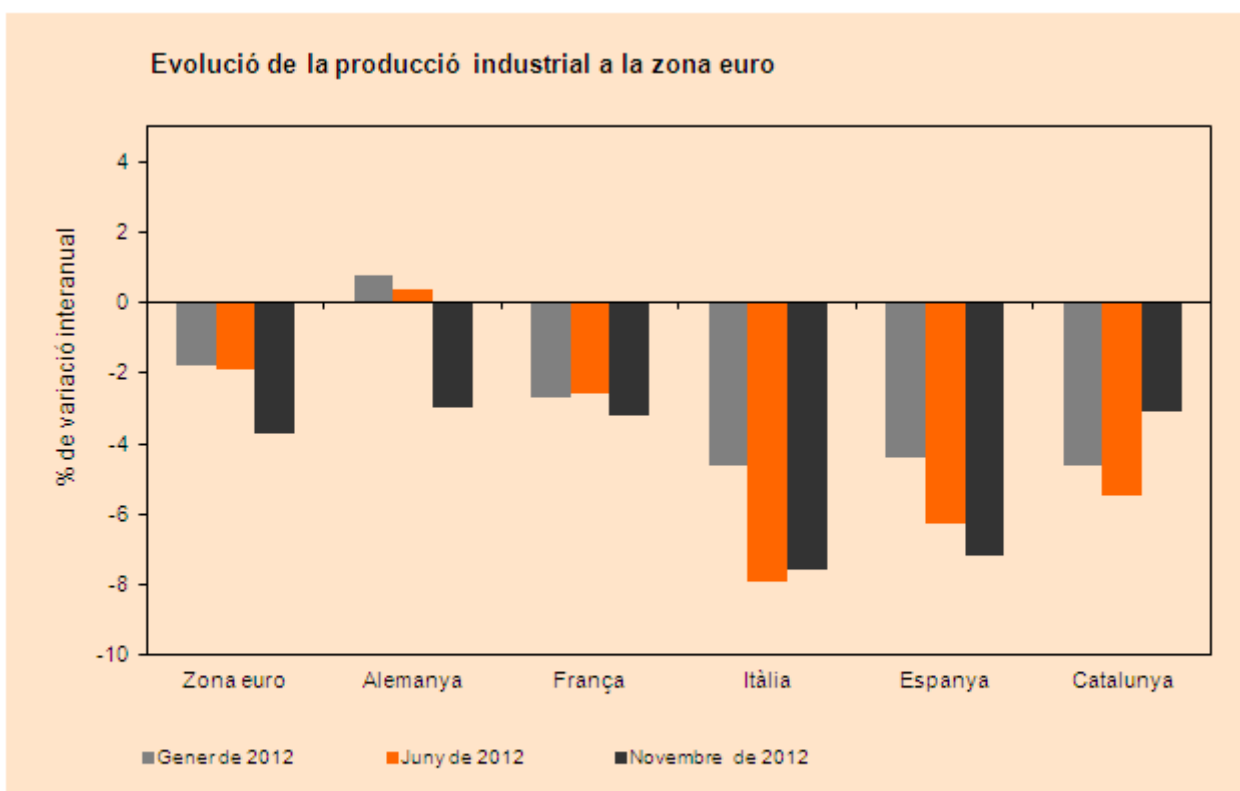
A la zona euro la producció industrial també ha retrocedit durant el 2012: la variació interanual és d'un -3,7 % el novembre, fins i tot pitjor que la de Catalunya (-3,1 %). Itàlia i Espanya són els països que presenten pitjors resultats (-7,6 % i -7,2 %, respectivament), però l'índex de produc-

*Dades amb els efectes de calendari corregits.
Font: Idescat.

Font: Idescat i INE.

Dades amb els efectes de calendari corregits.

Font: Idescat, INE i Eurostat.

Projectes visats pels col·legis d'arquitectes tècnics (nombre d'habitatges nous)

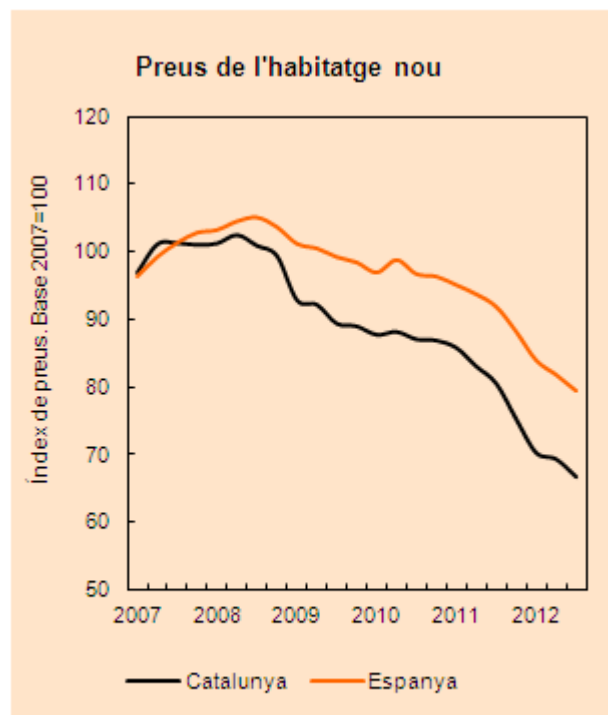
	Nombre	% de variació	Catalunya/Espanya %
2006	125.506	15,0	14,5
2007	84.842	-32,4	13,0
2008	26.452	-68,8	10,0
2009	11.554	-56,3	10,4
2010	9.537	-17,5	10,4
2011	6.437	-32,5	8,2
2012 (fins a l'octubre)		-38,5	9,1

Font: Ministeri de Foment.

ció també cau a França (un 3,2 %) i a Alemanya (un 3 %), que tampoc escapa de la tendència negativa de la indústria.

La construcció intensifica la davallada, fins a un 7,6 %, per la forta limitació de la inversió pública

La caiguda de l'activitat en el sector de la construcció s'ha intensificat en el decurs de l'any 2012, que finalitza amb una reducció interanual

Font: INE.

del 8,9 % el quart trimestre i una taxa mitjana anual del -7,6 %. Des de la segona meitat del 2008, moment en què va començar a disminuir l'activitat en aquest sector, acumula una davallada del VAB del 26,6 %. La reducció de la inversió pública i la consegüent paralització de l'obra civil s'han afegit a la crisi immobiliària que castiga el sector. El nombre de projectes visats ha accelerat la caiguda el 2012 (s'han reduït un 38,5 % fins a l'octubre), malgrat el fort retrocés que acumula des de fa anys. La venda d'habitatges nous ha caigut un 16,1 % fins al novembre (ho va fer un 16,8 % l'any anterior) i ni la desaparició de les bonificacions fiscals ni la pujada de l'IVA que grava les compravendes des del gener d'enguany no han aconseguit millorar les vendes del 2012. Paral·lelament, els preus dels habitatges de nova construcció han intensificat la baixada el 2012: el preu mitjà dels tres primers trimestres és un 17,1 % inferior al de l'any anterior i la reducció acumulada des de mitjan 2008 és d'un 35 %.

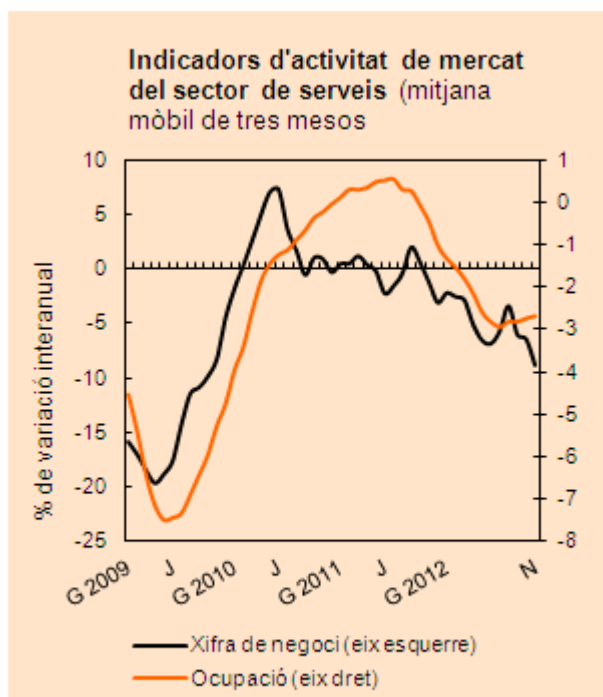
El sector de serveis també recula el 2012 (un 0,2 %), arrossegat pel retrocés del consum de les llars i les administracions públiques.

La forta contracció de la demanda interna ha provocat que el VAB del sector de serveis del 2012 sigui un 0,2 % inferior al del 2011. En el decurs de l'any els resultats d'aquest sector han empitjorat i al final del quart trimestre s'ha

Compravenda d'habitatges nous

	Nombre	% de variació	Catalunya/Espanya %
2007	46.034		14,1
2008	28.844	-37,3	10,4
2009	20.333	-29,5	9,3
2010	23.836	17,2	10,8
2011	19.842	-16,8	11,4
2012 (fins a novembre)		-16,1	11,0

Font: INE.

registrat una contracció del 0,7 %, en la qual ha incidit la disminució del consum de les llars. L'evolució de la xifra de negocis del sector de serveis reflecteix el deteriorament que ha experimentat al llarg de l'any, l'exponent més clar del qual és la caiguda que s'ha registrat en el conjunt d'activitats de comerç, que ha arribat a un 7,3 %; la resta de l'activitat de mercat del sector presenta una contracció d'un 1,9 %. El nombre de per-

Indicadors del sector turístic

(% de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
	2012	2012
Turisme estranger		
Nombre de turistes	9,9	2,7
Despesa turística total	13,8	5,7
Pernoctacions hoteleres		
Turisme total	0,3	-1,9
Turisme estatal	-9,1	-8,4
Turisme estranger	4,7	2,3

Font: INE, IET (Frontur i Egatur).

Indicadors del sector de serveis

Xifra de negoci. Valors corrents

	Catalunya	
	2011	2012 *
Índex general	-0,6	-5,4
Comerç	-2,1	-7,3
Altres serveis	2,4	-1,9

* Fins al mes de novembre.

Font: Idescat i INE.

sones afiliades a la Seguretat Social en el sector de serveis s'ha reduït, especialment pel que fa a algunes activitats, com ara el transport, el comerç o la publicitat. D'altra banda, el fort ajust de consolidació fiscal de les administracions públiques ha repercutit directament en els serveis de no-mercat que proveeixen aquestes administracions, la qual cosa ha empitjorat l'activitat i l'ocupació del conjunt del sector de serveis.

El turisme manté una dinàmica positiva, gràcies a l'afluència del turisme estranger, que augmenta un 9,9 %

Malgrat els resultats globalment negatius del conjunt de les activitats terciàries, hi ha subsectors que han mantingut el dinamisme, com és el cas de les activitats turístiques. En efecte, el creixement del volum de turistes estrangers de l'any 2012 és molt significatiu (9,9 %) i encara ho és més l'increment de les seves despeses (13,8 %). Durant l'any s'ha intensificat la tendència a la diversificació dels mercats emissors. França continua sent el país emissor de turisme més important a Catalunya, amb un creixement del 7,7 %. Però els augments més importants s'han produït en el mercat rus (50 %), en el dels Estats Units d'Amèrica (26,6 %) i en el de la Gran Bretanya (26,3 %). Els pitjors resultats en la dinàmica del turisme corresponen al conjunt del turisme de l'Estat, que ha reduït el nombre de pernoctacions hotelers en un 9,1 %, sobretot a conseqüència de la contracció del volum de pernoctacions del turisme procedent de la resta

de comunitats autònomes (-13 %), tot i que el nombre de pernoctacions del turisme interior català també ha disminuït (-3,5 %).

El sector agrari redueix la producció i el VAB cau un 9 %

Segons les darreres dades avançades pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Medi Natural, la producció agrícola s'ha reduït un 10,6 % el 2012, sobretot perquè, per causes climàtiques, la collita de fruita fresca ha estat un 19 % inferior a la de l'any anterior. També cal destacar la davallada de la producció d'oli d'oliva (-59 %), tot i que té menys repercussió en el sector (atès que hi té menys pes). La producció ramadera, que en general ha estat més estable, ha augmentat lleugerament en conjunt (1 %). En conjunt, la producció agrària global ha caigut un 3,3 %, però el fet que els consums intermedis hagin augmentat (un 0,7 %) ha fet que el valor afegit brut del sector es redueixi un 9 %.

La forta reducció de la demanda interna és la nota dominant de la conjuntura

Com ja s'ha comentat abans, la contracció de la demanda interna és la nota dominant de la conjuntura econòmica actual. Segons les dades de la comptabilitat trimestral de l'Idescat, durant els tres primers trimestres la demanda interna mitjana s'ha reduït un 3,5 %. La contracció més important s'ha produït el segon trimestre, a causa de la forta caiguda de la despesa en consum de les llars, suavitzada el tercer trimestre per l'avançament de compres previ a l'augment de tipus de l'IVA, fet que repercutirà negativament en les dades del quart trimestre, que mostraran una agudització de la davallada del consum. De moment, fins al tercer trimestre del 2012 el consum mitjà de les llars s'ha reduït un 1,8 %, mentre que en el conjunt del 2011 ho va fer un 0,2 %. Influeixen molt directament en aquests resultats la contracció de l'ocupació laboral acumulada els darrers

Evolució del producte interior brut a Catalunya

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

	Any 2011	Any 2012*
PIB pm	0,7	-1,2
Demanda interna	-1,8	-3,5
Despesa en consum de les llars	-0,2	-1,8
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	-3,1	-3,1
Formació bruta de capital ²	-5,1	-9,0
Béns d'equipament i altres	-0,6	-5,4
Construcció	-8,3	-12,1
Saldo exterior ^{3,4}	2,5	2,2
Saldo amb l'estranger ⁴	3,2	3,8
Exportacions totals de béns i serveis	7,5	3,4
Importacions totals de béns i serveis	-2,8	-8,0

* Els tres primers trimestres.

¹Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

²Inclou la variació d'existències.

³Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

⁴Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat.

anys i la consegüent reducció de la renda familiar disponible, el repunt que ha registrat la inflació durant la segona meitat de l'any a causa de l'increment de tipus de l'IVA i de diverses taxes, i l'encariment dels preus de l'energia.

La despesa en consum de les administracions públiques ha davallat un 3,1 % durant els tres primers trimestres del 2012, en la tònica de consolidació fiscal de les finances públiques. Al seu torn, la formació bruta de capital ha patit una nova sotragada (ha disminuït un 9 %), que ha afectat la inversió en béns d'equipament i altres productes, que es redueixen un 5,4 % per un efecte combinat de manca de demanda i d'expectatives econòmiques i de les dificultats d'accés al crèdit. D'altra banda, durant el mateix període, la inversió en construcció ha davallat un 12,1 %, a conseqüència de la forta contracció de la inversió pública, que ha fet caure directament l'obra civil, fet que s'ha sumat a la davallada que experimenta de forma continuada la inversió en habitatge d'ençà del començament de la crisi.

El creixement de les exportacions de béns i serveis i la reducció de les importacions faciliten l'aportació positiva de la demanda externa

El 2012 el sector exterior ha funcionat com a motor de l'economia: els tres primers trimestres ha contribuït amb 2,2 punts percentuals positius a la variació del PIB. És especialment positiva (3,8 punts) l'aportació derivada dels intercanvis

comercials de béns i serveis amb l'estranger, a la qual han col·laborat, d'una banda, l'augment de les exportacions de béns i serveis en un 3,4 % i, de l'altra i especialment, la contracció d'un 8 % que experimenten les importacions, descens que s'explica per la reducció de la demanda interna i pels lligams que hi ha entre l'evolució de les exportacions i la de les importacions. En canvi, el saldo dels intercanvis de l'economia catalana amb la resta de comunitats autònomes s'ha ressentit de la debilitat de l'economia espanyola, la qual cosa ha comportat una aportació negativa d'1,6 punts a la variació del PIB.

Tant a Catalunya com a Espanya el retrocés de la demanda interna és força superior a la mitjana de la zona euro, on la reducció dels tres primers trimestres –que també afecta països com Alemanya (-0,2 %) i França (-0,7 %)– és del 2 %. El consum de les llars a la zona euro ha retrocedit un 1,2 % (6 dècimes menys que a Catalunya). En la despesa en consum de les administracions públiques les diferències són més importants, a causa de l'impacte que té en l'economia catalana (i l'espanyola) l'ajust dels comptes públics. La recessió ha comportat un contundent retrocés (del 6,6 %) de la formació bruta de capital a la zona euro, que també ha afectat Alemanya (-3,7 %). Pel que fa a la demanda externa, les dinàmiques de les exportacions de béns i serveis dels diversos països de la zona euro, en general, són més similars: el creixement mitjà a la zona euro és d'un 3 %; a Catalunya, d'un 3,4 %; a Espanya, d'un

Evolució del producte interior brut*

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

	Catalunya	Espanya	Zona euro	Alemanya	França
PIB pm	-1,2	-1,2	-0,3	1,0	0,1
Demanda interna	-3,5	-3,6	-2,0	-0,2	-0,7
Despesa en consum de les llars	-1,8	-1,7	-1,2	0,6	-0,2
Despesa en consum de les administracions públiques	-3,1	-3,5	-0,2	1,2	1,2
Formació bruta de capital	-9,0	-8,7	-6,6	-3,7	-4,8
Exportacions totals de béns i serveis	3,4	3,2	3,0	4,6	3,0
Importacions totals de béns i serveis	-8,0	-4,8	-0,8	2,5	-0,2

* Els tres primers trimestres del 2012.

Font: Idescat, INE i Eurostat.

3,2 %; a França, d'un 3 %, i a Alemanya, d'un 4,6 % (el registre més positiu). En el cas de les importacions les diferències són més acusades: la reducció és més significativa a Catalunya, tot i que cal tenir en compte que aquestes dades representen el comerç internacional i que Catalunya, a més, té un comerç interregional que pot incidir en l'explicació de la forta caiguda de les importacions.

S'aguditzza la caiguda del consum durant els darrers mesos de l'any

Com s'ha comentat abans, l'alça dels tipus de l'IVA que es va implementar el mes de setembre ha concentrat una part del consum en el tercer trimestre de l'any, la qual cosa ha repercutit negativament en les dades del quart trimestre. Així, per exemple, durant el quart trimestre del 2012 les vendes al detall han disminuït un 9,2 %, i les matriculacions de turismes, un 16,3 %. Al seu torn, és probable que l'evolució de la despesa de les administracions públiques, que està molt condicionada pels objectius de dèficit, hagi continuat registrant dades negatives durant el darrer trimestre. És previsible que hagin seguit la mateixa tendència la inversió pública i, en general, la formació bruta de capital, atès que el context econòmic no ha permès cap millora de les expectatives durant els darrers mesos de l'any. De tota manera, la moderació de les tensions financeres de la zona euro ha comportat una millora de la confiança econòmica que si es consolidés podria ser l'inici d'un procés gradual de millora de les condicions econòmiques. Tanmateix, de moment encara no s'ha iniciat aquesta tendència; la continuïtat de la davallada del crèdit privat n'és una bona prova. Pel que fa al sector exterior, les dades d'exportació de béns corresponents a la mitjana d'octubre i novembre han continuat creixent, però les dinàmiques individuals són molt erràtiques. En el cas de les importacions, les dades mostren una contenció del retrocés que han experimentat durant els trimestres precedents. Ara bé, fins que no hi hagi més dades disponibles no es podrà analitzar a fons el comportament d'aquestes magnituds.

Indicadors de demanda

(% de variació interanual)

	Matriculació			Crèdit al sector privat*
	Comerç al detall	Turismes	Vehicles de càrrega	
I trim. 2010	2,1	43,8	-2,8	0,3
II trim.	2,1	45,4	8,0	-1,3
III trim.	0,3	-21,5	-0,5	-0,5
IV trim.	-1,0	-27,6	-1,0	-0,3
I trim. 2011	-5,8	-29,0	1,9	-1,6
II trim.	-5,5	-33,8	-12,0	-4,0
III trim.	-4,5	1,8	-4,1	-5,1
IV trim.	-7,0	-8,1	-22,3	-4,5
I trim. 2012	-2,4	-3,9	-11,7	-3,2
II trim.	-5,9	-7,4	-17,4	-3,6
III trim.	-5,4	-13,7	-22,1	-3,1
IV trim.	-9,2	-16,3	-18,2	

*Concedit per les entitats de dipòsit.

Font: INE, Banc d'Espanya i Direcció General de Trànsit.

3.

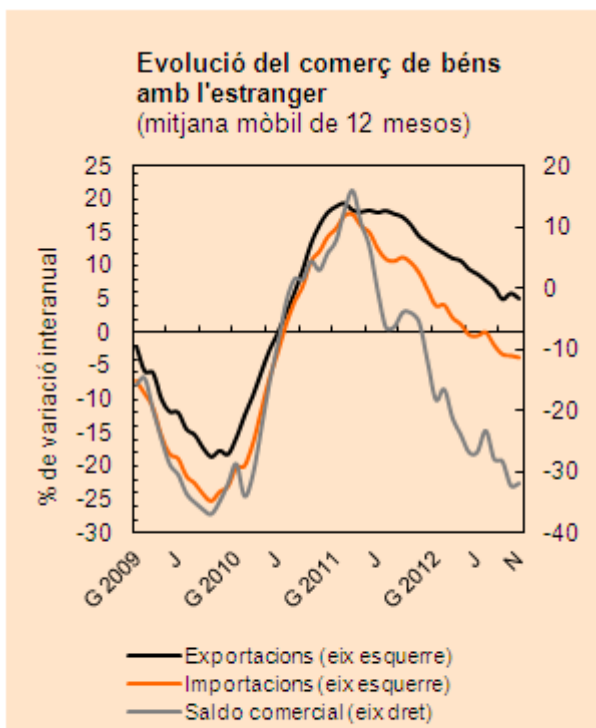
El comerç exterior

El dèficit comercial ha disminuït un 29,5 % fins al novembre, gràcies a l'augment de les exportacions de béns (4,5 %) i a la disminució de les importacions (-2,9 %)

Durant el 2012 la dinàmica exportadora ha continuat ferma i fins al mes de novembre s'ha acumulat un creixement del 4,5 %. A mesura que ha avançat l'any el creixement de les exportacions s'ha anat debilitant, en gran part per l'empitjorament de l'economia de la zona euro. D'altra banda, en el conjunt dels onze primers mesos les importacions s'han reduït en un 2,9 %. Això ha permès una correcció molt important del dèficit comercial amb l'estranger (-29,5 %). Les taxes indicades fins ara es refereixen a variacions interanuals en termes corrents. Si utilitzem les variacions de preus de les exportacions i les importacions espanyoles per passar aquestes taxes a valors constants, obtenim que l'augment de les exportacions de béns se situa prop d'un 2,7 % i la caiguda aproximada de les importacions és d'un 7,7 %.

L'augment de les exportacions es concentra totalment en el comerç extracomunitari

Tot l'augment de les exportacions s'ha concentrat en el comerç extracomunitari, atès que la debilitat de l'economia europea (en particular, la de la zona euro) ha comportat un reducció de la demanda de la UE. Així, les vendes de béns al conjunt de la UE s'han reduït un 1,7 %, i a la zona euro, un 2,9 %. La davallada de les vendes a França (-10,3 %) ha estat molt determinant en aquests resultats, atès que el mercat francès significa per si sol el 17,5 % de les exportacions totals de Catalunya. Alemanya, en canvi, ha augmentat la demanda un 20,4 %, i el Regne Unit, un 7,8 %. Han anat a la baixa, en canvi, les exportacions a Itàlia (-7,7 %) i a Portugal (-11,3 %). Fora de la UE l'avanç de les exportacions ha estat molt generalitzat. A la resta d'Europa han augmentat un 17 %, amb Suïssa (25,1 %) i Rússia (21,1 %) al capdavant. A l'Amèrica del Nord

Dades en valors corrents.

Font: Idescat i AEAT.

l'augment ha estat més mesurat (un 7,3 %), però a l'Amèrica Llatina s'hi ha registrat un increment molt notable (21,9 % en conjunt; augments del 32,1 % al Brasil i del 16,3 % a Mèxic). Les exportacions han crescut un 18,3 % al continent asiàtic, gràcies especialment a la Xina (30,4 %) i al

Exportacions de béns per àrees i països

(% de variació interanual)

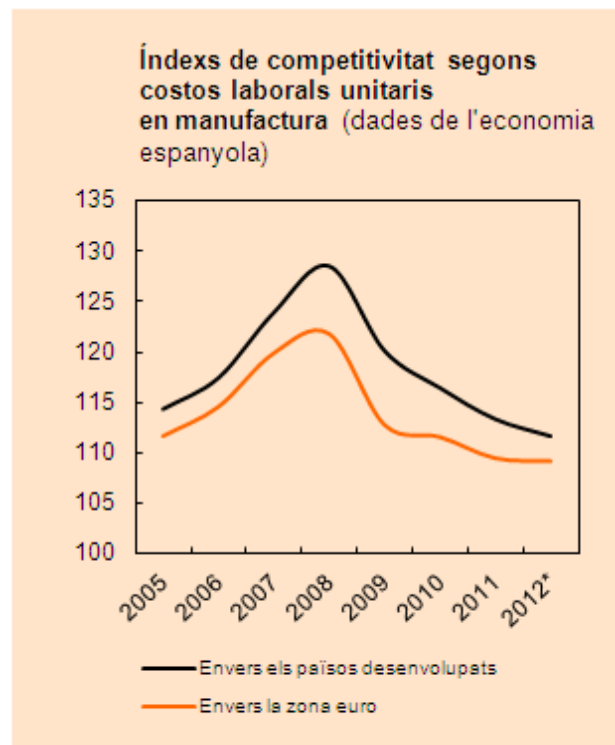
	Gener-novembre de 2012	
	2011	
Unió Europea-27	11,4	-1,7
França	15,5	-10,3
Alemanya	19,5	20,4
Itàlia	3,8	-7,7
Portugal	-2,6	-11,3
Regne Unit	11,3	7,8
Resta d'Europa	28,2	17,0
Suïssa	29,8	25,1
Amèrica del Nord	12,2	7,3
EUA	12,3	7,8
Amèrica Central i del Sud	9,9	21,9
Xina	17,0	30,4
Japó	9,2	31,8
Total	13,5	4,5

Font: Idescat i AEAT.

Japó (31,8 %). La diversificació de mercats ha permès, així mateix, uns resultats molt positius a l'Orient Mitjà (14,1 %), a l'Àfrica (21,3 %) i a Oceania (70,3 %). Aquestes dinàmiques exportadores posen de manifest que les empreses orienten les exportacions cap a països i mercats en expansió per superar la debilitat de l'economia europea. Això està tenint com a conseqüència una desconcentració del volum d'exportacions intracomunitàries, que, tot i que continuen sent les més importants per a Catalunya, han passat d'un 75 % el 2004 a un 62 % el 2012.

La revaloració de l'euro pot frenar la dinàmica exportadora

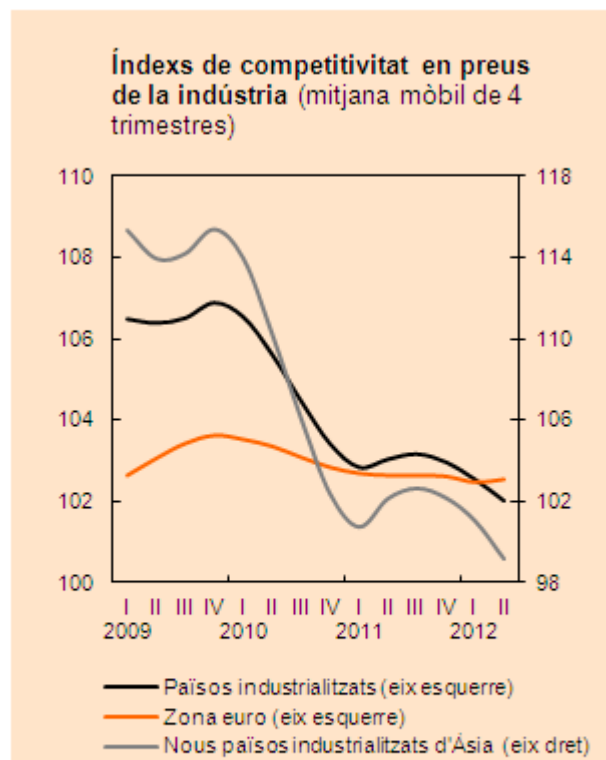
Els indicadors de preus i costos relatius, mesurats en les divises d'intercanvi corresponents, en el decurs de l'any 2012 han presentat una millora de les condicions competitives que ha facilitat el creixement de les exportacions. Tanmateix, l'apreciació que ha experimentat l'euro a finals d'any pot provocar un canvi d'aquesta dinàmica, sobretot perquè fins ara l'expansió de les exporta-

L'increment de l'índex indica una pèrdua de competitivitat.

*Mitjana dels tres primers trimestres.

Font: Banc d'Espanya. Índex 1999 = 100.

L'increment de l'índex indica una pèrdua de competitivitat.

Font: Idescat. Base I trim. 1999 = 100.

cions s'ha mantingut en mercats sensibles al valor de canvi de l'euro i seran aquests mercats els que més s'expandiran el 2013, com indiquen les previsions econòmiques presentades per l'FMI el mes de gener, que també preveu que l'increment del comerç mundial del 2013 serà lleugerament superior al del 2012.

L'alimentació i l'automoció encapçalen els sectors exportadors més dinàmics

El creixement de les exportacions ha estat força generalitzat el 2012, però hi ha les excepcions remarcables de productes energètics, que s'han reduït un 38,3 %, i de béns de consum durador, que han caigut un 13,1 %. Els millors registres corresponen a les exportacions dels sectors d'alimentació, que han augmentat un 13,1 %, i d'automoció, que ho han fet un 13,1 %, i també a les exportacions del conjunt no sectorialitzat, que ha augmentat un 39,6 %. Aquest darrer grup contribueix amb 1,3 punts percentuals al creixement de les exportacions en valors absoluts; l'alimen-

Exportacions per sectors econòmics

(Gener-novembre de 2012)

	% de variació interanual	Contribució a la variació total
Alimentació	13,1	1,6
Productes energètics	-38,3	-2,0
Matèries primeres	7,2	0,1
Semimanufactures no químiques	2,2	0,2
Productes químics	5,7	1,4
Béns d'equipament	2,4	0,4
Automoció	10,7	1,5
Béns de consum durador	-13,1	-0,3
Manufactures de consum	2,9	0,3
Altres	39,6	1,3
Total	4,5	4,5

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

tació hi contribueix amb 1,6 punts; l'automoció, amb 1,5, i els productes químics, amb 1,4 punts.

Les exportacions de cotxes de turisme han augmentat un 19,1 %

Els resultats de les exportacions de l'any corresponents a les principals partides presenten dinàmiques molt diferents. Les de cotxes de turis-

Evolució de les principals exportacions

(% de variació interanual)

Partida aranzelària		2011	Gen.-nov. de 2012
87.03	Cotxes de turisme	33,4	19,1
30.04	Medicaments	3,3	12,5
87.08	Components i accessoris de vehicles	7,0	-4,7
02.03	Carn de porc	19,4	13,1
27.10	Olis de petroli	63,8	-20,3
	Vehicles automòbils per al transport de		
87.04	mercaderies	46,7	-14,6
85.44	Fils i cables	23,2	-1,0

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

me, que representen més del 10 % de les exportacions catalanes, són les que han crescut més, un 19,1 %; així mateix, han tingut un fort creixement les partides de medicaments, (12,5 %) i de carn de porc (13,1 %). Per contra, els resultats que presenten algunes partides el 2012 són inferiors als del 2011; aquest és el cas de components i accessoris de vehicles (-4,7 %), de vehicles automòbils per al transport de mercaderies (-14,6 %), d'olis de petroli (-20,3 %), i de fils i cables (-1%).

Les importacions han disminuït, a causa de la contracció de la demanda interna

Pel que fa a l'evolució de les importacions de béns, el 2012 s'ha caracteritzat per una forta contracció: del 2,9 % en termes corrents i al voltant del 7,7 % en termes constants. És una disminució profunda, que es deriva, d'una banda, de la també forta disminució de la demanda interna de l'economia catalana i, de l'altra, de l'elasticitat de les importacions en relació amb la dinàmica de les exportacions, pels lligams que hi ha entre aquests dos fluxos. Aquests lligams no només fan referència a les exportacions a l'estranger, sinó també a les que es produeixen amb la resta de l'Estat, que enguany han evolucionat negativament a causa de la debilitat de l'economia espanyola.

Importacions per sectors econòmics

(Gener-novembre de 2012)

	% de variació interanual	Contribució a la variació total
Alimentació	3,3	0,4
Productes energètics	5,9	0,8
Matèries primeres	-5,0	-0,1
no químiques	-8,4	-0,6
Productes químics	0,2	0,0
Béns d'equipament	-6,9	-1,2
Automoció	-10,6	-1,1
Béns de consum durador	-14,3	-0,5
Manufactures de consum	-4,6	-0,6
Altres	-8,2	-0,1
Total	-2,9	-2,9

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

La disminució de les importacions ha estat molt generalitzada. Només han crescut les dels sectors d'alimentació (3,3 %), de productes energètics (5,9 %) i, amb menys intensitat, de productes químics (0,2 %). La contracció més elevada l'han experimentat les exportacions de béns de consum durador (-14,3 %), i les del sector d'automoció (-10,6 %).

4. El mercat de treball

El mercat laboral empitjora l'evolució negativa

Després de quatre anys de caiguda de l'ocupació, els últims mesos del 2012 s'ha tornat a intensificar la pèrdua de llocs de treball. Segons l'Enquesta de població activa (EPA), l'ocupació accentua el descens, des d'un 6,2 % interanual el tercer trimestre del 2012 fins a un 6,5 % interanual l'últim trimestre. Així, en termes absoluts, al llarg del 2012 el nombre de persones ocupades s'ha reduït en 195.400. Per tant, l'evolució anual de l'ocupació corresponent al 2012 és la més desfavorable des de l'any 2009, ja que en el conjunt anual la població ocupada mitjana ha disminuït un 6,2 %, mentre que el 2010 va caure un 1,6 %, i el 2011, un 1,8 %.

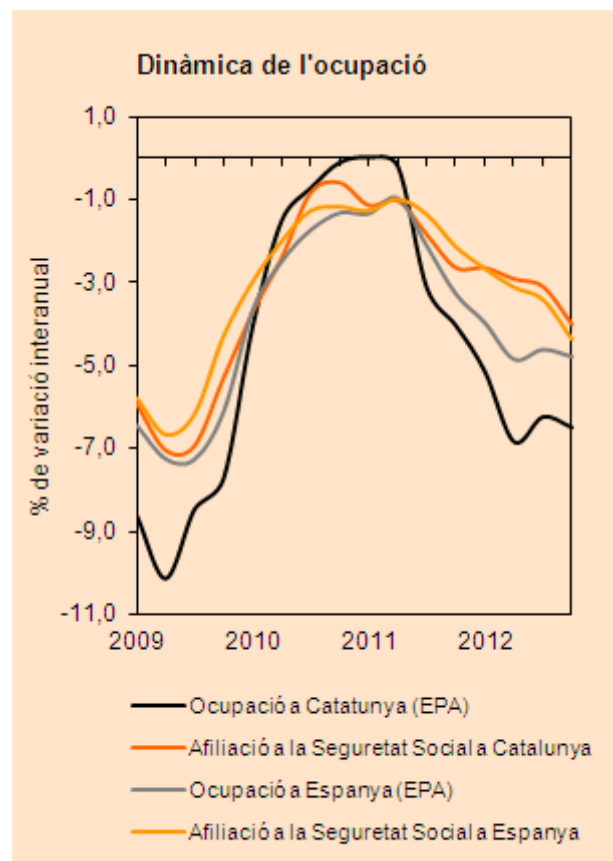
El quart trimestre del 2012 l'afiliació a la Seguretat Social ha accelerat la caiguda fins a un 4 % interanual, mentre que l'ocupació mesurada per l'EPA s'ha reduït un 6,5 % interanual

El registre d'afiliació a la Seguretat Social també apunta un empitjorament al final del 2012, si bé l'evolució no és tan negativa com en el cas de l'EPA. El nombre de persones afiliades es va reduir un 3,1 % interanual el tercer trimestre, mentre que el quart trimestre el descens s'ha accentuat fins a un 4 %.

Un dels factors que explica que l'evolució de l'afiliació sigui menys negativa que la de l'EPA és el procés d'aflorament d'auxiliars de la llar en el registre d'afiliació (que sembla que encara continua, ja que aquesta categoria d'afiliació mostra un creixement interanual superior al 15 %). D'altra banda, també cal tenir en compte que en el moment econòmic actual s'estan produint canvis demogràfics notables, ja que la població ha començat a disminuir, després de molts anys de creixement, perquè una part de la població estrangera ha retornat al seu país d'origen i una part de la població autòctona ha emigrat a zones on hi ha més oportunitats laborals. Aquests canvis demo-

gràfics en alguns casos poden distorsionar els senyals que capten les diverses fonts estadístiques i, consegüentment, poden eixamplar-ne les discrepàncies. Les divergències actuals afecten l'evolució de l'ocupació, però també els valors absoluts. Així, el nombre de persones afiliades en finalitzar el 2012 és un 2,3 % superior al nombre de persones ocupades que detecta l'EPA.

L'EPA també mostra un comportament molt negatiu de l'ocupació a Espanya, que el quart trimestre ha presentat un ritme de descens d'un 4,8 % interanual. Tal com ha passat al llarg del darrer any i mig, l'enquesta assenyalava que, en termes relatius, l'ocupació ha caigut més a Catalunya que al conjunt de l'Estat. En canvi, l'estadística d'afiliació mostra una evolució contrària: la contracció interanual del quart trimestre és una mica més continguda a Catalunya (un 4 %) que a Espanya (un 4,4 %).

Font: Idescat, INE i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

La caiguda que experimenta l'ocupació en el sector de serveis és la més intensa des que va començar la crisi, la qual cosa explica bona part de la disminució de l'ocupació que s'ha registrat el quart trimestre de l'any

Les dades de l'EPA mostren que la destrucció d'ocupació continua afectant tots els grans sectors d'activitat. Una vegada més, la construcció és la branca que registra un ajust més intens en termes relatius. La informació per sectors de les dades d'afiliació a la Seguretat Social també confirma la durada i la intensitat de l'ajust en la construcció (el nombre de persones afiliades el desembre ha registrat una caiguda d'un 14,7 % interanual). La indústria i el sector de serveis també han accen-

tuat el descens durant els darrers mesos (especialment els serveis): el desembre la caiguda ha arribat a un 5,1 % i un 2 %, respectivament. En el cas dels serveis, l'any 2012 l'ocupació ha registrat l'ajust més fort des que va començar la crisi. Per branques d'activitat, dins dels serveis s'ha de subratllar la davallada de les activitats de lloguer, de la publicitat, del comerç, de l'Administració pública, de l'educació i del transport terrestre. Dins de la indústria destaquen les davallades de les arts gràfiques, de la fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics (que engloba els materials per a la construcció), de mobles, de productes metàl·lics i de maquinària i equipament.

Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

	2011	2012	Tercer trimestre de 2012	Quart trimestre de 2012
CATALUNYA				
% de variació interanual				
Població activa	0,0	-2,1	-2,5	-2,3
Població ocupada	-1,8	-6,2	-6,2	-6,5
Assalariats amb contracte de treball indefinit	-4,0	-5,0	-4,6	-4,7
Assalariats amb contracte de treball temporal	9,8	-14,9	-16,6	-18,7
Població en atur	8,4	15,3	13,3	14,2
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	78,6	78,1	78,2	77,9
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	63,4	60,3	60,4	59,1
Taxa d'atur (%)	19,2	22,7	22,6	23,9
Homes	19,8	23,2	22,8	24,6
Dones	18,6	22,1	22,3	23,2
Població de 16 a 24 anys	44,1	50,7	49,0	52,1
Taxa de temporalitat (%)	20,1	18,4	19,0	17,4
ESPANYA				
% de variació interanual				
Població activa	0,1	-0,2	-0,2	-0,7
Població ocupada	-1,9	-4,5	-4,6	-4,8
Població en atur	7,9	15,4	16,1	13,1
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	74,7	75,1	75,3	75,0
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	58,5	56,2	56,3	55,4
Taxa d'atur (%)	21,6	25,0	25,0	26,0

Font: Enquesta de població activa (EPA), INE.

El comportament del treball a temps parcial continua sent menys negatiu que el de dedicació a temps complet

Pel que fa a la població ocupada, el col·lectiu d'assalariats és el que mostra un comportament més negatiu: registra una caiguda interanual d'un 7,5 % el quart trimestre. El volum de treballadors no assalariats s'ha reduït un 1,4 %, però hi ha diferències notables entre categories: els empresaris sense treballadors creixen un 2,3 % interanual, mentre que la resta enregistren una tendència negativa. Cal recordar que aquesta modalitat de treball actua en gran part com a refugi en moments de deteriorament laboral, de manera que s'està convertint en una alternativa cada cop més estesa. D'altra banda, es manté una de les tendències observades a partir de la crisi: l'ocupació a temps parcial continua tenint una evolució menys desfavorable que la població ocupada a jornada completa. Així, la primera retrocedeix un 1,7 % interanual, mentre que la segona ho fa un 7,3 %. Aquest comportament ha determinat un nou increment de la participació del treball a temps parcial, que arriba a un 14,6 % de la població ocupada. No obstant això, aquest percentatge encara està lluny de la mitjana europea (21,5 % els tres primers trimestres del 2012).

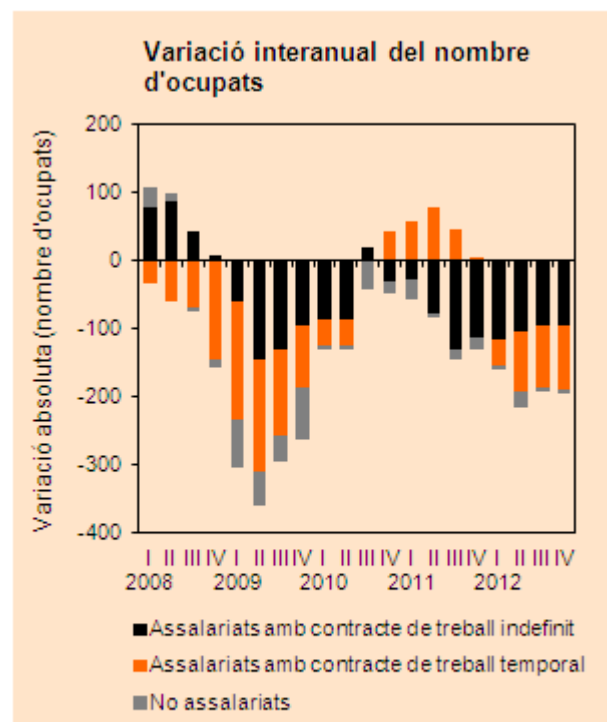
El personal assalariat del sector públic experimenta el descens més intens des del començament de la crisi

La davallada de l'ocupació assalariada ha afectat tant el sector privat (disminueix un 7,8 % interanual) com el sector públic, que enregistra la caiguda més gran des de l'inici de la crisi (d'un 5,7 %). D'altra banda, si bé el volum de l'ocupació eliminada de caràcter temporal és similar al de l'ocupació de caràcter indefinit, en termes relatius la davallada més forta correspon a la primera, que no experimentava una caiguda tan forta (18,7 %) des del 2009, l'any més dur de la crisi. Tot plegat ha comportat que la taxa de temporalitat s'hagi reduït fins a valors històricament molt baixos (17,4 % el quart trimestre del 2012). La informació sobre contractació registrada, que procedeix de les oficines de treball de la Generalitat (OTG), ofereix també informació interessant pel que fa a la temporalitat. El nombre de contractes registrats

l'any 2012 és un 4,2 % inferior al del 2011. El descens més fort correspon a la formalització de contractes de treball temporal, un 4,4 % inferior a la de l'any anterior, mentre que els contractes de treball per temps indefinit s'han reduït un 1,9 %.

La població en edat de treballar experimenta una caiguda històrica

El quart trimestre del 2012 la població activa ha continuat evolucionant a la baixa, amb un ritme de contracció d'un 2,3 % interanual. Gran part de la davallada es deriva de la caiguda de la població en edat de treballar, que registra un descens històric (d'un 1,2 % interanual), a causa de tres motius principals: una part de la població autòctona ha cercat feina a l'estranger, alguns immigrants han tornat al seu país d'origen i la població tendeix a l'envelliment. Amb tot, la taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys ha continuat en valors molt alts (77,9 % el quart trimestre), només una mica inferiors als registrats l'any 2011. El comportament per col·lectius és força heterogeni: s'ha produït un descens nota-

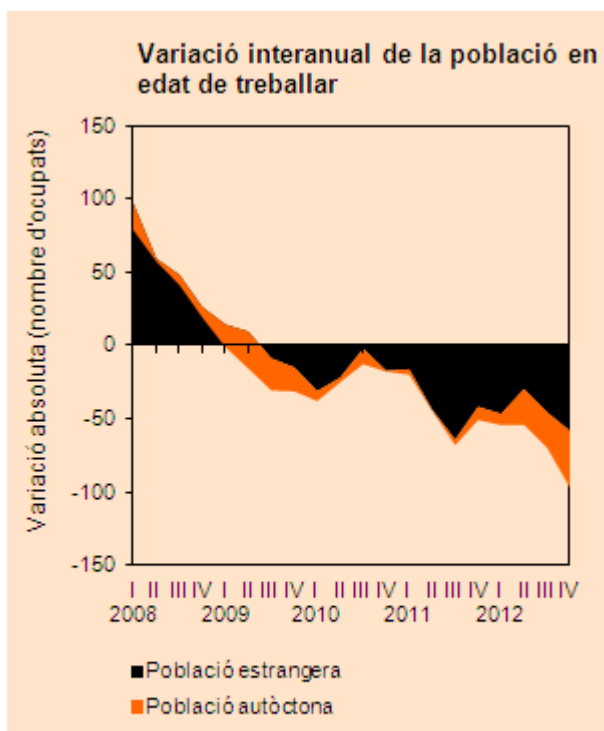
Font: Idescat.

ble en la taxa d'activitat dels homes, mentre que la de les dones fins i tot s'ha elevat una mica. Al mateix temps, la taxa d'activitat del grup d'edat de 16 a 24 anys ha caigut fins a mínims històrics (s'ha situat en un 46,4 % el quart trimestre).

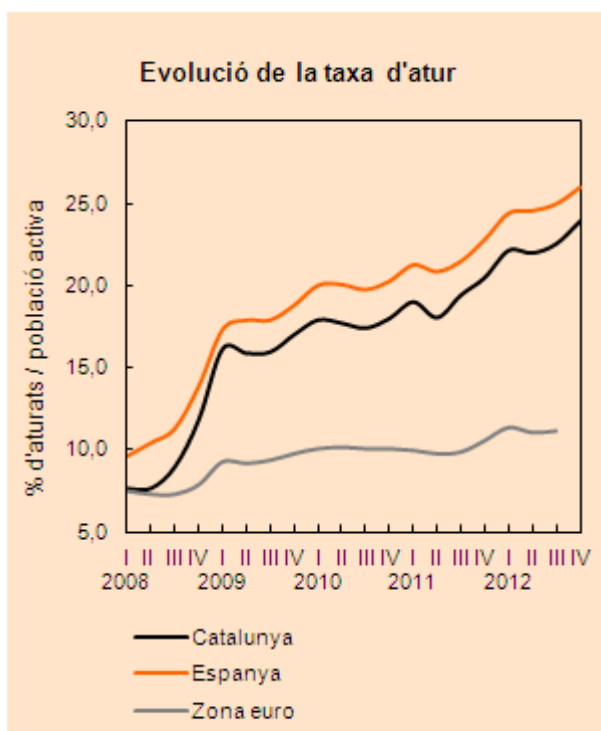
D'altra banda, la negativa evolució de la població ocupada ha determinat que la taxa d'ocupació s'hagi tornat a reduir el quart trimestre (fins a un 59,1 %). En el conjunt del 2012, la taxa d'ocupació mitjana ha estat d'un 60,3 %, el valor més baix des de l'any 1998. Això significa que només 60 de cada 100 persones de 16 a 64 anys tenen una ocupació. I, tal com passa des que va començar la crisi econòmica, la taxa d'ocupació dels homes ha registrat un davallada més gran que la de les dones, si bé els primers encara continuen registrant una taxa d'ocupació més alta (la taxa mitjana dels homes el 2012 és d'un 64 %, i la de les dones, d'un 56,6 %). Des de l'inici de la crisi econòmica actual, la taxa d'ocupació de Catalunya és clarament inferior a la que correspon a la zona euro (d'un 63,9 %), si bé la diferència no és tan significativa com en el cas de la taxa d'atur.

La taxa d'atur arriba a valors rècord (23,9 % a finals del 2012)

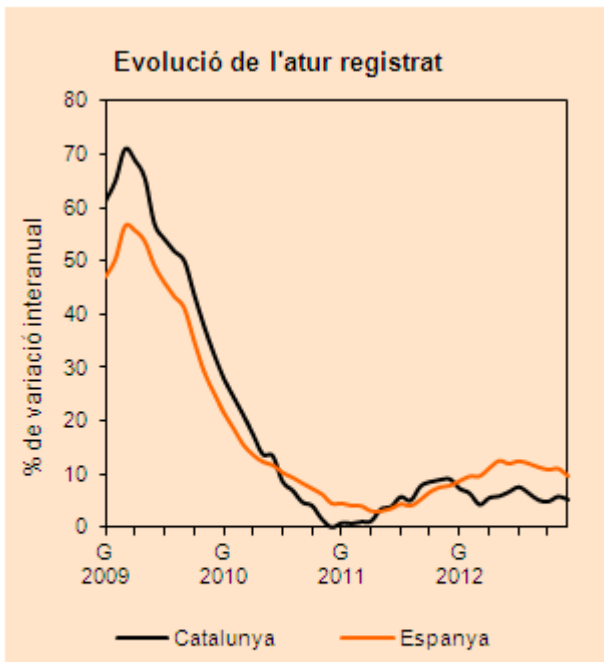
L'atur, que ha continuat creixent a causa de la destrucció de llocs de treball, ha arribat a una xifra de 885.100 persones el quart trimestre del 2012. El creixement de l'atur, d'un 14,2 % interanual, encara podria haver estat més gran si no hagués davallat el volum de la població activa. De fet, la població activa exerceix un efecte lleugerament moderador sobre l'augment de l'atur des de mitjan 2010. En tot cas, la taxa d'atur ha augmentat fins a un 23,9 % i arriba a un màxim històric (val a dir que la sèrie temporal de taxa d'atur no és estrictament comparable, atès que ha anat incorporant canvis metodològics). La taxa d'atur mitjana del 2012, d'un 22,7 %, és 3,5 punts superior a la taxa de l'any 2011, que va ser d'un 19,2 %. Dins dels col·lectius més castigats per l'atur, continuen destacant els joves de 16 a 24 anys, que tenen una taxa d'atur que arriba el quart trimestre a un 52,1 %. També la taxa d'atur de la població estrangera s'ha mantingut molt alta (38,7 %). Finalment, la proporció d'atur de llarga

Font: Idescat.

Font: Idescat, INE i Eurostat.

Font: oficines de treball de la Generalitat (OTG) i Servei Públic d'Ocupació Estatal.

durada (persones en atur que cerquen feina des de fa més d'un any), que continua augmentant progressivament, representa un 56,3 % del total de la població en situació d'atur.

Espanya i Grècia presenten les taxes d'atur més altes de la zona euro

L'augment de la població aturada també ha continuat a Espanya (ha crescut un 13 % interanual), on la taxa d'atur torna a superar màxims històrics: el quart trimestre s'ha situat en un 26 % i la taxa mitjana del 2012 és d'un 25 %. Així, tot i que l'ocupació ha caigut amb més força a Catalunya, la població aturada ha crescut a un ritme similar en tots dos àmbits, perquè la població activa ha caigut més en l'àmbit català. Dit d'una altra manera: a Catalunya, en termes interanuals, el nombre de persones ocupades ha disminuït en

195.000, però el volum de població aturada només s'ha incrementat en 109.700 persones, ja que la població activa ha disminuït en 85.600 persones (en gran part perquè han marxat del país força persones en edat de treballar). Això ha determinat que la taxa d'atur catalana continuï tenint valors inferiors a la mitjana estatal. Hi ha comunitats autònomes, com ara Andalusia (35,9 %) i Extremadura (34,1 %), que tenen taxes molt elevades. D'altra banda, en el context europeu, la situació laboral més negativa continua corresponent als països perifèrics. Concretament, Espanya presenta la taxa d'atur més alta. En segon lloc se situa Grècia, on el deteriorament laboral també ha estat molt acusat (la taxa ha arribat al 24,8 % el tercer trimestre). A continuació se situen Portugal (16,5 %), Eslovàquia (14,6 %) i Irlanda (14,2 %).

L'atur registrat a Catalunya el desembre ha augmentat un 5,3 % interanual, menys que a Espanya (9,6 %)

La informació procedent de les OTG posa en relleu que al llarg del 2012 l'atur registrat ha continuat creixent. L'increment del mes de desembre és d'un 5,3 % interanual, de manera que el ritme d'augment dels darrers mesos del 2012 és una mica més lent que el del primer semestre de l'any. Les dades d'Espanya també apunten que els darrers mesos del 2012 l'atur registrat ha crescut menys. El desembre el creixement s'ha moderat fins a un 9,6 %. Cal destacar que l'evolució que presenta l'atur registrat és més favorable que la que presenta l'EPA, però s'ha de tenir en compte que l'atur registrat és una font registral que inclou les persones en atur que voluntàriament s'hi inscriuen i, en el negatiu context d'expectatives laborals, hi pot haver col·lectius d'aturats amb escassos incentius per apuntar-s'hi (com ara les persones sense dret a prestació d'atur).

5. L'evolució dels preus i dels salaris

L'evolució dels preus

Malgrat la lleugera moderació dels dos darrers mesos, la inflació catalana acaba el desembre en un 3,6 % interanual

Durant la segona meitat del 2012 la inflació catalana s'ha elevat de manera significativa, en contrast amb la moderació que va registrar la primera meitat de l'any. Aquesta acceleració s'explica, fonamentalment, per l'alça d'alguns impostos i taxes (com la pujada de l'IVA el setembre o la implantació del copagament farmacèutic el juliol), així com per l'encariment de l'energia (electricitat i carburants). Després que la inflació marqués un màxim anual d'un 4,2 % l'octubre, els dos darrers mesos de l'any s'ha moderat lleument i el desembre la taxa interanual

s'ha situat en un 3,6 %. Pel que fa a la inflació mitjana anual, la registrada el 2012 (2,9 %) és inferior a la de l'any 2011 (3,3 %), gràcies a la contenció del primer semestre.

Els grups de despesa en què han crescut més els preus en termes interanuals són medicina, ensenyament i begudes alcohòliques i tabac

Pel que fa a l'evolució interanual de preus segons grups de despesa, destaca el fortíssim augment dels preus en l'apartat de medicina, d'un 21,2 %. Aquest creixement, que és el més alt des de l'inici de la sèrie, bàsicament s'explica per la introducció de mesures de copagament en els medicaments. Uns altres grups que també han registrat forts augments de preus, tot i que no tant com el de medicina, són ensenyament (14,7 % interanual), begudes alcohòliques i tabac (5,7 % interanual) i habitatge (5,4 % interanual). En el cas de l'ensenyament, tot i que aquest grup

Evolució de l'índex de preus de consum (IPC) per grups de despesa
(% de variació interanual)

	General	Aliments	Begudes, alcohol i tabac	Vestit	Habitatge	Parament de la llar	Medicina	Transports	Comunicacions	Lleure i cultura	Ensenyament Hotels, cafès i restaurants	Altres	
Catalunya													
Mitjana 2010	2,0	-0,2	10,4	-0,2	3,3	1,3	-0,8	6,9	-0,8	-1,2	3,0	1,7	3,1
Mitjana 2011	3,3	2,1	9,6	0,4	6,6	1,3	-0,9	8,0	-0,8	0,1	3,2	1,8	3,4
Mitjana 2012	2,9	2,5	5,9	0,4	4,9	1,5	7,3	5,1	-3,4	1,1	6,6	1,5	2,7
Desembre 2010	3,0	0,9	14,4	0,7	5,3	1,7	-1,4	9,2	-0,7	-1,3	2,6	2,1	3,4
Desembre 2011	2,5	2,1	4,2	0,5	5,5	1,2	-2,3	4,9	-1,6	1,3	3,9	1,4	3,1
Octubre 2012	4,2	2,6	5,7	0,5	5,9	1,7	18,2	6,8	-1,8	2,9	14,8	2,1	3,8
Novembre 2012	3,6	3,1	5,7	0,6	5,6	1,7	21,3	3,2	-2,8	1,7	14,7	1,7	3,7
Desembre 2012	3,6	3,3	5,7	0,4	5,4	1,8	21,2	3,2	-2,8	2,2	14,7	1,4	3,7
Espanya													
Mitjana 2010	1,8	-0,8	10,9	-0,3	3,5	0,6	-1,0	6,9	-0,8	-1,2	2,5	1,2	2,3
Mitjana 2011	3,2	2,1	10,2	0,3	7,2	1,1	-1,3	8,0	-0,8	-0,1	2,4	1,6	2,9
Mitjana 2012	2,4	2,3	5,9	0,3	5,1	0,9	3,5	4,8	-3,4	0,7	4,8	0,9	2,3
Desembre 2010	3,0	0,7	15,2	0,6	5,7	1,0	-1,2	9,2	-0,7	-1,1	2,3	1,7	2,8
Desembre 2011	2,4	2,1	4,2	0,3	5,8	1,1	-2,8	4,9	-1,6	1,3	2,8	1,2	2,7
Octubre 2012	3,5	2,5	5,5	0,4	6,1	1,3	10,5	6,5	-1,7	2,0	10,4	1,0	3,4
Novembre 2012	2,9	2,9	5,2	0,5	5,8	1,2	13,5	3,1	-2,7	1,2	10,4	0,9	3,5
Desembre 2012	2,9	3,0	5,4	0,3	5,6	1,2	13,3	3,1	-2,7	0,8	10,5	0,8	3,3

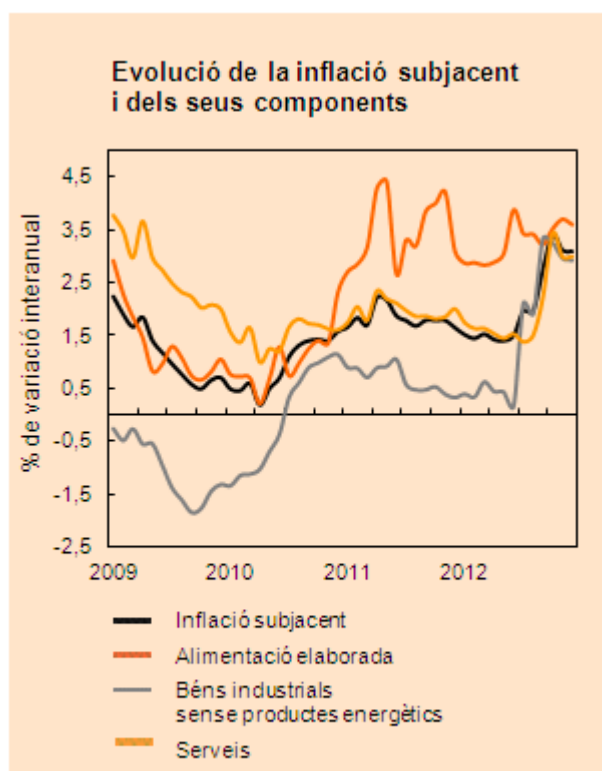
Font: elaboració a partir de les dades de l'INE.

habitualment l'ha caracteritzat l'evolució força alcista dels preus, el creixement no havia estat tan alt des de l'any 1994, i en gran part aquest increment respon a l'augment de les taxes universitàries. L'encariment del grup de begudes alcohòliques i tabac té a veure amb l'increment de l'impost especial sobre el tabac que va tenir lloc el mes de març, mentre que l'encariment de les despeses d'habitatge sobretot es deriva de l'augment de preus de l'electricitat. Tots aquests quatre grups també són els que mostren una inflació mitjana anual més alta. En canvi, en l'altre extrem, el grup de comunicacions és l'únic en què s'han reduït els preus (un 2,8 % en termes interanuals). També destaca la moderació de preus que han experimentat els transports durant els darrers mesos, ja que s'ha suavitzat una mica l'augment del preu dels carburants.

Si es tenen en compte les diferents ponderacions de cada grup de despesa en el cistell de consum, pot calcular-se'n la repercussió sobre la inflació interanual de desembre. A partir d'aquest exercici, s'observa que l'apartat de despeses d'habitatge (que té un pes important en l'estructura de consum) és el que ha contribuït més a la inflació interanual, ja que hi ha aportat 0,7 punts. En segon lloc se situen els grups de medicina i aliments, tots dos amb una contribució de 0,6 punts, i en tercer lloc, el de transports, amb una repercussió de 0,45 punts.

La inflació subjacent, que també ha repuntat durant la segona meitat del 2012, ha acabat l'any en un 3,1 % interanual

L'efecte inflacionista dels augments d'impostos i taxes també ha repercutit en la inflació subjacent, que es va elevar notablement després de l'estiu i l'octubre va arribar a un 3,4 %, el ritme més alt en més de quatre anys. Posteriorment, els dos darrers mesos del 2012 s'ha moderat lleugerament i ha tancat el desembre en un 3,1 %. Per components, l'increment més alt l'ha registrat l'apartat d'alimentació elaborada, alcohol i tabac (3,6 %). Pel que fa als serveis i als béns industrials sense productes energètics, els increments són més moderats (d'un 3 % i d'un 2,9 % respectivament), però el ritme de creixement d'aquests

Font: INE.

dos grups s'ha accentuat molt durant el segon semestre de l'any: en el cas dels serveis, alguns dels subgrups que han empès la inflació són l'educació universitària, el transport públic i l'esbarjo; en el cas dels béns industrials, que han trencat l'estabilitat de preus dels darrers quatre anys, en gran part a causa de l'encariment dels medicaments.

L'augment de l'IVA pot haver afegit unes vuit dècimes a la inflació

En l'àmbit espanyol, l'índex de preus de consum també s'ha accelerat a partir de l'estiu, per factors com la pujada de l'IVA, i finalitza desembre amb un creixement interanual d'un 2,9 %. Amb tot, la inflació mitjana anual del conjunt del 2012 queda situada en un 2,4 %, per sota de la taxa de l'any 2011 (d'un 3,2 %). Alguns serveis d'estudis, com el de la Fundació de Caixes d'Estalvis, estimen que l'impacte aproximat de l'IVA sobre la inflació espanyola ha estat de 0,8 punts percentuals. Probablement, la debilitat de la demanda ha provocat que només una part de

Evolució de l'IPC per grups especials

(% de variació interanual)

Catalunya	Índex sense aliments no elaborats ni productes energètics	Béns industrials sense productes energètics			Alimentació no elaborada	Productes energètics ¹
		Serveis	Alimentació elaborada, begudes i tabac	Béns industrials sense productes energètics		
Mitjana 2010	0,9	1,5	-0,1	1,0	1,0	11,8
Mitjana 2011	1,8	2,0	0,7	3,5	2,0	15,4
Mitjana 2012	2,1	2,0	1,6	3,3	2,1	9,0
Desembre 2010	1,6	1,6	1,1	2,3	3,0	14,9
Desembre 2011	1,7	2,0	0,3	3,1	0,8	10,4
Octubre 2012	3,4	3,4	3,3	3,5	1,7	11,3
Novembre 2012	3,1	3,0	3,0	3,7	2,7	7,6
Desembre 2012	3,1	3,0	2,9	3,6	3,6	7,5
Espanya						
Mitjana 2010	0,6	1,3	-0,4	1,0	0,0	12,5
Mitjana 2011	1,7	1,8	0,6	3,8	1,8	15,7
Mitjana 2012	1,6	1,5	0,8	3,1	2,3	8,9
Desembre 2010	1,5	1,6	0,9	2,6	2,6	15,6
Desembre 2011	1,5	1,7	0,3	3,1	0,7	10,3
Octubre 2012	2,5	2,6	2,0	3,0	2,7	11,2
Novembre 2012	2,3	2,3	1,7	3,1	3,3	7,5
Desembre 2012	2,1	2,2	1,5	3,1	3,9	7,6

¹Inclou els preus dels carburants i combustibles i el d'altres productes energètics (electricitat, etc.).

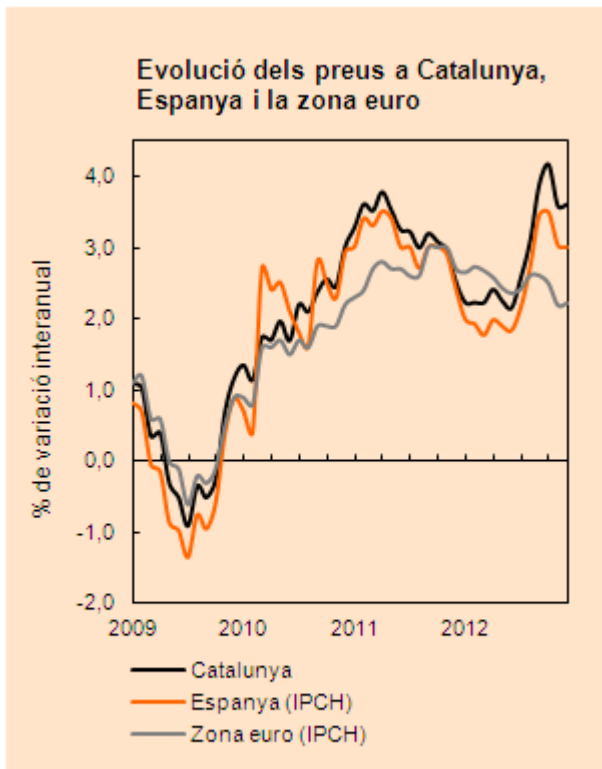
Font: INE

les empreses hagi traslladat íntegrament a preus finals l'augment d'aquest impost.

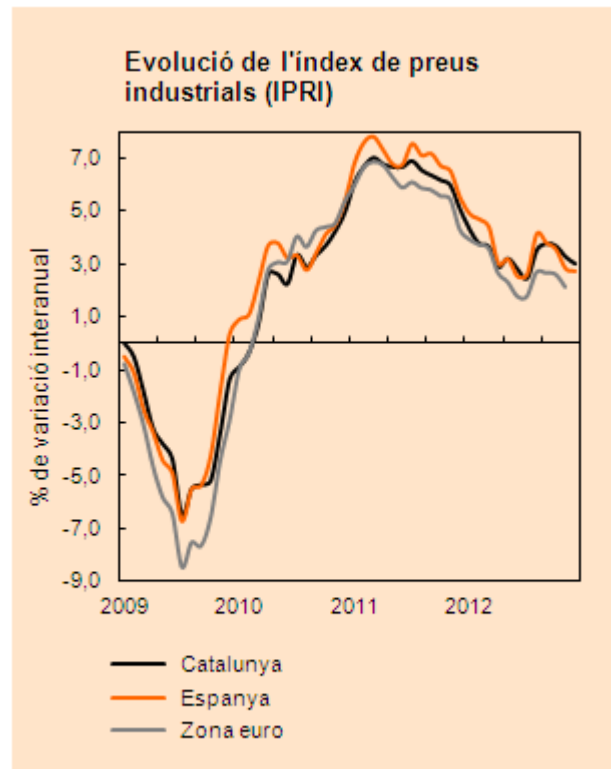
La inflació catalana augmenta la diferència amb la inflació espanyola i, sobretot, amb la inflació mitjana de la zona euro

La inflació ha experimentat una evolució més alcista a Catalunya que al conjunt de l'Estat: la diferència del mes de desembre és de 0,7 punts percentuals. De fet, Catalunya, juntament amb Cantàbria, és el territori de l'Estat que presenta una inflació més alta. Una de les raons principals que han provocat l'ampliació del diferencial d'inflació és el fort encariment dels apartats de medicina i d'ensenyament que ha tingut lloc a

Catalunya. Així, mentre en àmbit català aquests apartats han registrat uns increments d'un 21,2 % i d'un 14,7 %, respectivament, a Espanya han crescut un 13,3 % i un 10,5 %. L'únic apartat que presenta un creixement de preus inferior al creixement mitjà espanyol és el de despeses d'habitatge (amb una diferència negativa de 0,2 punts percentuals). D'altra banda, tot i que la inflació subjacent a Espanya també s'ha orientat a l'alça durant la segona meitat del 2012, ha acabat l'any en un 2,1 %, amb uns valors molt més reduïts que la inflació subjacent a Catalunya (d'un 3,1 % interanual el desembre). Tots els components de la inflació subjacent presenten una evolució més alcista en l'àmbit català, en particular els béns industrials sense productes

Font: INE.

Font: INE i Eurostat.

energètics (amb una diferència respecte al creixement mitjà estatal d'1,4 punts) i els serveis (amb una diferència de 0,8 punts). Cal recordar que els béns industrials inclouen capítols que han registrat una evolució molt inflacionista els darrers mesos, com els medicaments, mentre que els serveis recullen l'efecte de l'encariment d'algunes taxes educatives.

La inflació de la zona euro resta moderada (2,2 % interanual el desembre)

La distància entre la inflació catalana i la de la zona euro també ha augmentat molt els darrers mesos: els primers mesos del 2012 la inflació encara se situava en taxes més baixes a Catalunya que a la zona euro, ja que les caigudes de la demanda i del consum privat determinaven un comportament molt moderat dels preus. Així i tot, durant la segona meitat del 2012 les pujades d'impostos i taxes i d'electricitat han empès a l'alça la inflació catalana, que el desembre s'ha situat en un 3,6 %, molt per sobre de la taxa d'inflació interanual de la zona euro (d'un 2,2 %). En canvi, a la zona euro els preus han restat en-

cara més continguts que a principis d'any. Pel que fa als països de la zona euro, Espanya mostra una inflació superior a la mitjana, però inferior a les d'Estònia (3,6 %), Finlàndia (3,5 %), Eslovàquia (3,4 %) i els Països Baixos (3,4 %).

Els preus industrials creixen moderadament, un 3 % interanual

Els preus industrials han seguit una evolució força estable els darrers mesos i han acabat el mes de desembre en una taxa d'un 3% interanual. Cal recordar que l'índex de preus industrials no recull l'efecte de l'increment de l'IVA, perquè considera els preus de venda quan surten de fàbrica i no inclou aquest impost (sí que inclou altres impostos relacionats amb la producció i nets de subvencions). De fet, el creixement de l'índex de preus industrials de l'any 2012 ha estat força més moderat que el de l'any 2011, moment en què l'encariment de l'energia va ser especialment intens. Per tipologia de producte, els increments més baixos corresponen als béns d'equipament (amb un augment d'un 0,6% interanual); els segueixen a força distància els béns de consum

(3,1% interanual) i els béns intermedis (3,6%); la categoria amb un augment més alt és l'energia (4,3%). D'altra banda, tot i que els preus industrials mostren una evolució força pausada a Catalunya, superen el creixement registrat a Espanya (d'un 2,7%) i a la zona euro (d'un 2,1% interanual el novembre).

L'evolució dels salaris i dels costos laborals

El volum de treballadors que cobreixen els convenis signats fins a l'octubre gairebé s'ha reduït a la meitat en un any i els increments salarials pactats (2,00 % fins a l'octubre) es continuen moderant

Les dades salarials de l'estadística de convenis col·lectius indiquen que l'increment salarial s'ha moderat els primers deu mesos de l'any 2012:

fins a l'octubre s'ha situat en el 2,00 %, percentatge inferior al que es va acordar l'any 2011 (2,40 %; 2,79 % després d'incorporar-hi l'efecte de les clàusules de salvaguarda salarial).

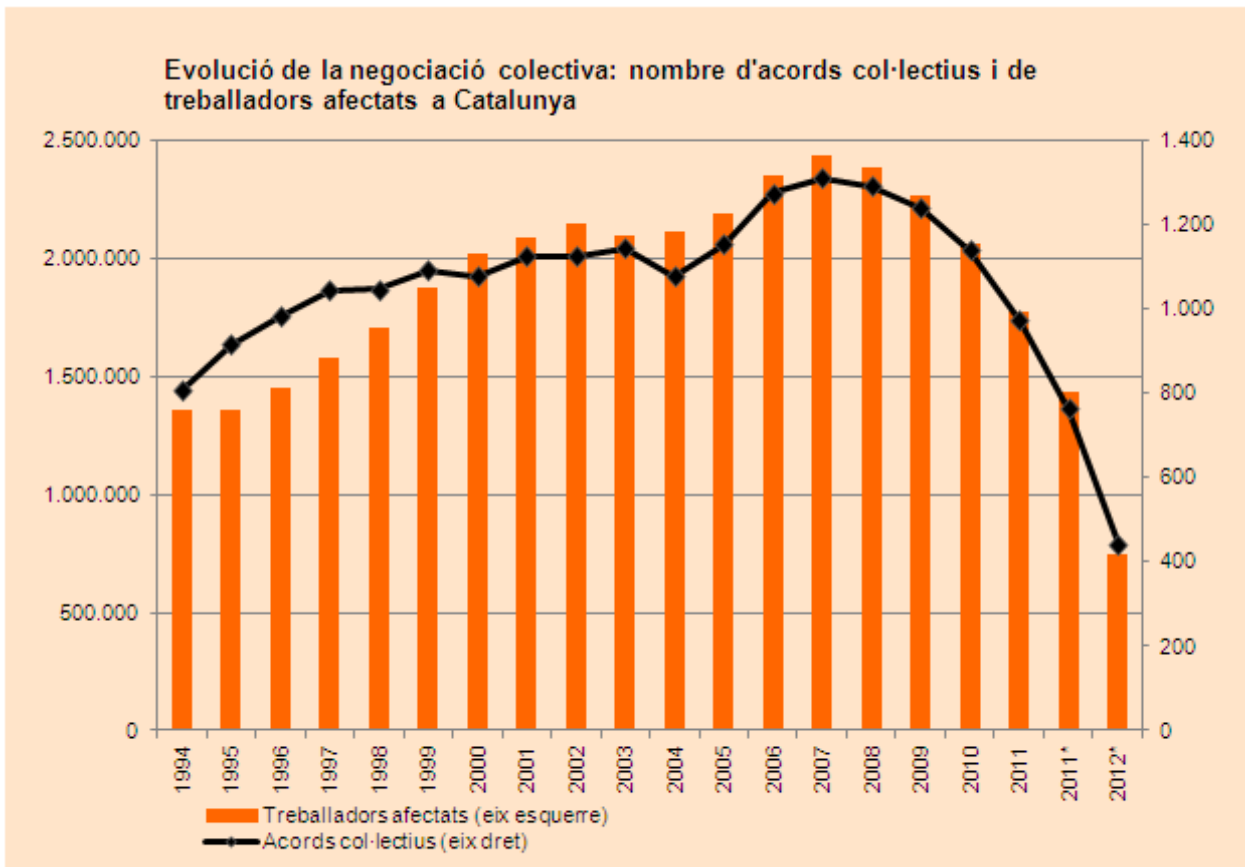
Els convenis de nova signatura han pactat augmentos salarials del 0,34 %, dintre del límit màxim de creixement recomanat en el II Acord per a l'ocupació i la negociació col·lectiva 2012-2014. No obstant això, aquests convenis de nova signatura són poc representatius, ja que els que s'han signat fins a l'octubre només afecten el 6,0 % dels treballadors coberts per la negociació col·lectiva. Així, el creixement del salari pactat durant el 2012 s'atribueix principalment a l'activació de les clàusules de salvaguarda no retroactives del 2011 vinculades a la desviació de la inflació real respecte de la prevista en els convenis de vigència pluriennal, així com a la revisió dels convenis que fixen l'augment salarial a partir de la inflació final de l'exercici anterior.

Incrementos salarials pactats i revisats a Catalunya

(% de variació interanual de gener a octubre de 2012)

	Acords col·lectius (en % del total)	Treballadors afectats (en % del total)	Increment salarial pactat (en %)
Segons l'àmbit de la negociació			
Empresa	82,4	11,2	1,4
Sector	17,6	88,8	2,1
Segons el sector			
Agricultura	0,7	0,1	1,1
Indústria	45,4	45,3	2,3
Construcció	0,9	2,1	2,0
Serveis	53,0	52,6	1,7
Segons la vigència			
De nova signatura	18,1	6,0	0,3
Pluriennals d'altres anys	81,9	94,0	2,1
Segons la clàusula de revisió per garantia salarial			
Sense clàusula prevista	56,7	45,2	1,7
Amb clàusula no retroactiva	5,9	42,7	2,5
Amb clàusula retroactiva	33,9	11,0	1,4
Amb clàusula variable	3,6	1,0	0,9
Total	443	751.469	2,0

Font: Departament d'Empresa i Ocupació.

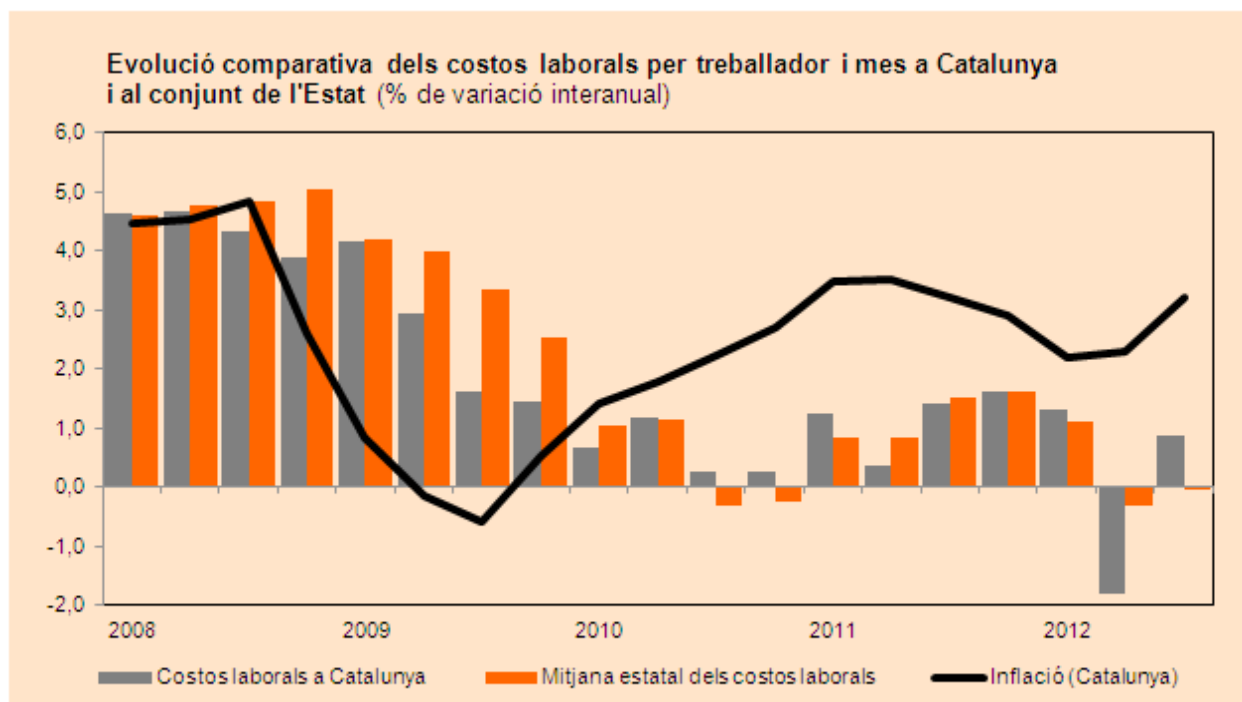
*Dades fins al mes d'octubre.
 Font: Departament d'Empresa i Ocupació.

Durant els primers deu mesos del 2012 s'han signat un total de 443 convenis (319 menys que l'any passat). En comparació amb el mateix període de l'any anterior, el nombre de treballadors afectats és pràcticament la meitat, a causa de la crisi econòmica i els canvis que ha comportat la reforma laboral. En concret, es pot apreciar una davallada notable del volum de treballadors afectats per convenis amb clàusula de revisió salarial, ja que en un any ha passat d'un 81,5 % a un 54,8 %. En aquest sentit, entre els convenis amb clàusula de revisió signats fins al mes d'octubre s'ha produït una notable disminució dels que inclouen una clàusula de revisió retroactiva (un 11,0 % dels treballadors coberts; l'any passat, un 42,6 %). També convé posar en relleu que l'increment salarial pactat en els convenis amb clàusula no retroactiva (2,48 %) és força superior al de la resta de convenis.

L'evolució de les tarifes salarials dels diversos sectors és similar. Així, en la indústria l'increment s'ha situat en el 2,30 %; en els serveis, en el 1,74 %; en la construcció, en el 2,01 %, i en l'agricultura, en l'1,12 %.

Els costos laborals a Catalunya augmenten un 0,1 % interanual durant els tres primers trimestres de l'any

Segons les dades de l'Enquesta trimestral del cost laboral (ETCL) de l'INE, les dades del tercer trimestre d'enguany de Catalunya mostren un augment del cost laboral mitjà per treballador i mes del 0,9 %, dada que contrasta amb el lleuger retrocés del conjunt de l'Estat, del 0,1 %. No obstant això, la variació durant els tres primers trimestres d'enguany posa de manifest que els costos laborals s'han moderat més a Catalunya que al conjunt de l'Estat, amb un increment del

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

0,1 % i del 0,3 %, respectivament. A més, cal remarcar que des del primer trimestre de l'any 2010 l'increment dels costos laborals és inferior a la inflació, la qual cosa mostra l'ajust de costos que està fent l'economia catalana a través dels salaris.

L'anàlisi regional dels costos laborals mostra que les comunitats autònomes que presenten un creixement més elevat d'aquesta variable durant el tercer trimestre del 2012 són Catalunya (del 0,9 %), Madrid (del 0,8 %) i la Comunitat Valenciana (del 0,4 %). Contràriament, les regions on els costos experimenten més retrocés són Cantàbria (del 2,4 %), Galícia (del 2,2 %) i Astúries (del 1,3 %).

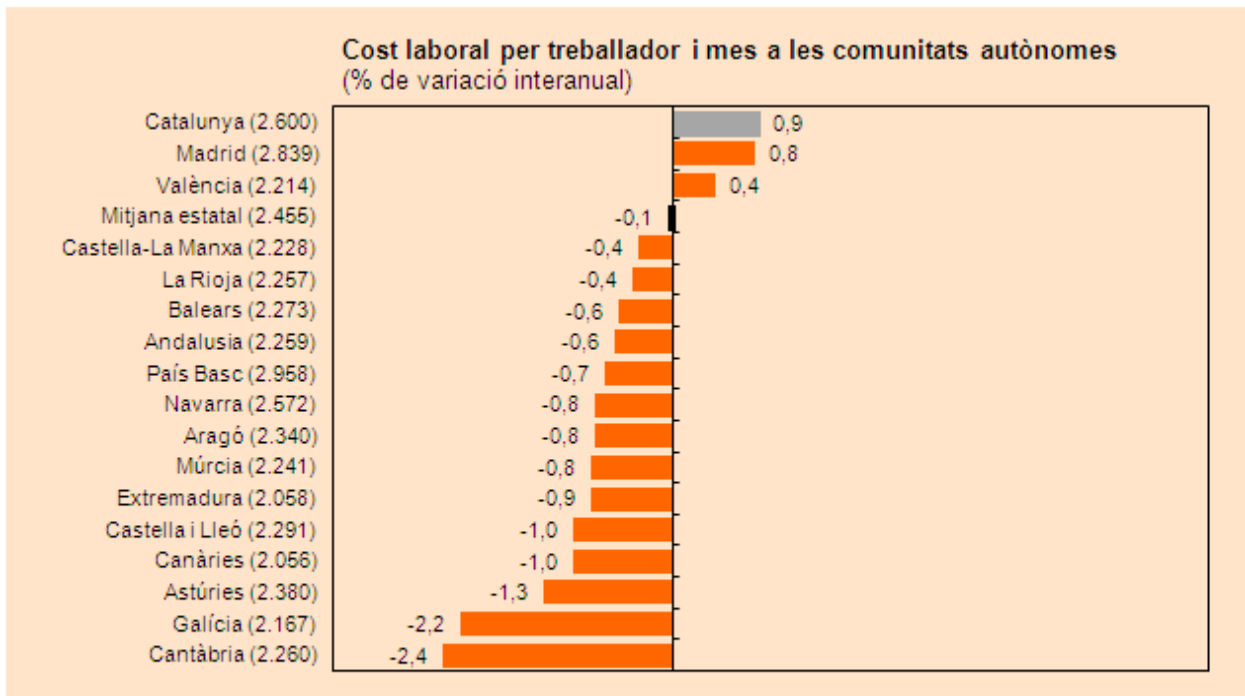
Si ens fixem en l'evolució dels diversos components dels costos laborals durant els tres primers trimestres del 2012 a Catalunya, la part del cost salarial presenta un creixement lleuger (del 0,3 %), si bé cal distingir la variació del cost salarial ordinari (del 0,6 %) i del cost salarial extraordinari (del -2,4 %), que comprèn les pagues extraordinàries així com els endarreriments. En canvi, a Espanya l'evolució dels costos

salarials és del 0,5 % i el retrocés del component del cost salarial extraordinari és del 0,6 %, molt inferior al de Catalunya.

D'altra banda, a Catalunya els costos laborals no salarials, que inclouen les cotitzacions a la Seguretat Social i les indemnitzacions per acomiadaments, han disminuït un 0,5 % interanual. En el conjunt de l'Estat, aquests costos laborals no salarials presenten la mateixa variació (-0,5 %).

Pel que fa a l'evolució del nombre d'hores efectives de treball, l'evolució d'Espanya, on s'han reduït un 0,5 %, és similar a la de Catalunya, on han disminuït un 0,4 % durant els tres primers trimestres del 2012. La dinàmica que han seguit aquestes hores efectives de treball fa que l'evolució dels costos laborals per treballador i hora a Catalunya i a Espanya sigui lleugerament superior a la dels costos laborals per treballador i mes, això és, d'un 0,5 % i un 0,7 %, respectivament.

A Catalunya el sector productiu en què han retrocedit més els costos laborals per treballador i mes durant els tres primers trimestres del 2012

Nota: els valors entre parèntesis corresponen a la mitjana del cost laboral del tercer trimestre del 2012, mesurats en milers d'euros. El percentatge de variació interanual s'obté també amb aquestes dades.

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

Costos salarials i laborals

(% de variació interanual)

	Cost mitjà per treballador i mes		Cost per hora de treball efectiva	
	2011	2012	2011	2012
Catalunya				
Cost laboral total	1,0	0,1	1,7	0,5
Cost salarial	1,1	0,3	1,8	0,7
Cost salarial ordinari	1,3	0,6	2,0	1,1
Cost salarial extraordinari	0,0	-2,4	0,5	-2,0
Cost laboral no salarial	0,7	-0,5	1,3	0,0
Hores pactades	-0,9	-0,3		
Hores efectives de treball	-0,5	-0,4		
Mitjana estatal				
Cost laboral total	1,0	0,3	2,1	0,7
Cost salarial	0,9	0,5	2,0	0,9
Cost salarial ordinari	0,8	0,7	1,9	1,1
Cost salarial extraordinari	2,2	-0,6	3,0	-0,4
Cost laboral no salarial	1,3	-0,5	2,5	0,0
Hores pactades	-0,7	-0,6		
Hores efectives de treball	-0,9	-0,5		

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE). Mitjana fins al tercer trimestre de cada any.

és el de serveis (-0,6 %); per contra, els sectors en què han augmentat més són la indústria i la construcció (2,5 % i 2,4 %, respectivament). Aquesta reducció dels costos laborals que ha experimentat el sector de serveis està afectada per les mesures d'ajust salarial del personal del sector públic català. En el conjunt de l'Estat l'evolució dels costos laborals per sector productiu és força semblant. El sector de serveis també és el que presenta un increment més baix dels costos laborals per treballador i mes, si bé la davallada és inferior, del 0,2 %; en la indústria i la construcció s'han incrementat un 2,3 % i un 2,0 %, respectivament.

L'evolució dels costos per hora efectiva treballada és força semblant a la dels costos laborals per treballador i mes. Així, en el sector de serveis, els costos per hora efectiva treballada durant els primers trimestres del 2012 s'han reduït un 0,3 % a Catalunya, mentre que a Espanya han disminuït un 0,1 %.

Costos laborals per sectors productius
 (% de variació interanual)

	Catalunya		Espanya	
	2011	2012	2011	2012
Costos laborals per treballador i mes				
Total	1,0	0,1	1,0	0,3
Indústria	0,6	2,5	1,7	2,3
Construcció	2,9	2,4	2,6	2,0
Serveis	1,1	-0,6	0,8	-0,2
Costos laborals per hora de treball efectiva				
Total	1,7	0,5	2,1	0,7
Indústria	-0,4	2,5	1,4	2,8
Construcció	4,1	3,3	3,5	2,9
Serveis	2,0	-0,3	2,1	-0,1

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE). Mitjana fins al tercer trimestre de cada any.

6.

El sector financer**Les entitats de dipòsit****S'intensifica la taxa de caiguda del crèdit**

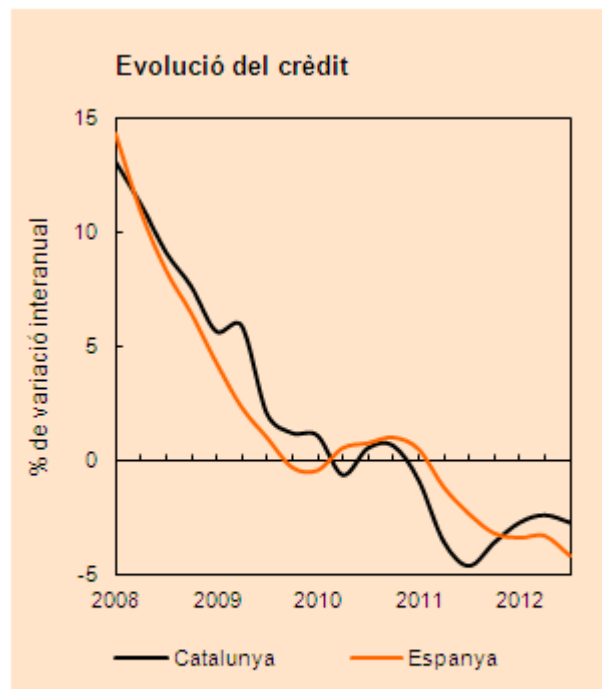
El crèdit viu al sector privat a Catalunya al final del tercer trimestre del 2012 ha experimentat una reducció del 3,1 % interanual. A escala estatal, com ha succeït al llarg de tot el 2012, la reducció encara és més intensa que a Catalunya: cau un 5,5 %. L'evolució del crèdit total, que inclou el que subscriuen les administracions públiques, presenta unes reduccions més moderades (-2,6 % a Catalunya i -4,2 % a Espanya), ja que el crèdit destinat a les diverses administracions públiques (una petita porció del total, al voltant del 6 %) ha augmentat.

La reducció del crèdit afecta especialment les activitats productives

La intensificació de la reducció del crèdit destinat al sector privat es manifesta en totes les finalitats, però ara s'està concentrant sobretot en les empreses i, en conseqüència, n'està modificant l'estructura, de manera que el crèdit destinat a activitats productives el setembre del 2012 representa el 53,6 % del total del crèdit al sector privat, pràcticament un punt menys que el setembre del 2011, mentre que el destinat a les llars ha passat a ser el 46,4 % restant.

El crèdit viu per a activitats productives, que fa 12 mesos disminuïa un 4,1 %, ara cau un 6,7 % interanual. La resta del crèdit al sector privat, el destinat a les llars, cau un 3,4 %, també més intensament que fa un any (aleshores la reducció va ser del 2 %).

Segons dades provisionals, la reducció del crèdit s'ha intensificat durant l'octubre (especialment el crèdit amb garantia hipotecaria) i, globalment, el novembre s'ha mantingut estable ja que, tot i la nova reducció del crèdit hipotecari, ha augmentat el crèdit a la vista. Aquestes dades posen en relleu que ni la darrera possibilitat d'accés a les tradicionals desgravacions per adqui-

Font: Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor, a partir de dades del Banc d'Espanya.

sició d'habitatge (que pràcticament desapareixeran el 2013) ni la previsió de la pujada del tipus d'IVA a partir de gener del 2013 en la compra-venda d'habitatges de nova construcció (fins llavors hi havia un tipus superreduït del 4%) no han aconseguit estimular la compra d'habitatges ni augmentar el crèdit hipotecari.

S'ha intensificat l'augment de la morositat durant el tercer trimestre del 2012

El crèdit al sector privat considerat de cobrament dubtós al final del tercer trimestre del 2012 ha crescut un 42,3 % interanual, perquè el crèdit de cobrament dubtós relatiu a activitats productives ha crescut un 47,5 % interanual (és de 146.866 milions d'euros), i el relatiu a persones físiques, un 25,4 % (és de 34.155 milions d'euros el setembre del 2012), taxa que confirma la tendència a l'alça iniciada al final del 2011 per la morositat de les llars, després de la reducció continuada que havia registrat durant un any i mig.

Evolució del crèdit privat per finalitats

Dades de l'economia espanyola de les entitats de crèdit (% de variació interanual)

	Activitats productives					Persones físiques		
	Total	Indústria (sense construcció)	Serveis (sense promoció immobiliària)	Construcció	Promoció immobiliària	Total	Adquisició i rehabilitació d'habitatge	Béns de consum i altres
2008								
1r trimestre	17,9	18,7	21,9	11,9	17,6	10,5	11,2	7,7
2n trimestre	14,1	12,2	21,8	7,6	11,0	8,3	8,7	6,5
3r trimestre	10,5	10,8	16,6	4,0	7,8	6,3	6,9	0,7
4t trimestre	7,8	10,3	14,2	-1,0	4,8	3,8	5,1	-0,9
2009								
1r trimestre	5,9	10,5	12,1	-7,0	4,2	0,8	2,6	-6,0
2n trimestre	1,6	7,1	4,9	-13,4	3,7	-0,2	1,0	-4,8
3r trimestre	-0,9	-1,6	2,8	-14,3	2,9	-0,8	0,1	-4,3
4t trimestre	-2,5	-2,5	-0,6	-14,1	1,6	-0,7	-0,1	-3,0
2010								
1r trimestre	-3,3	-6,0	-1,1	-11,9	-0,4	0,3	0,6	-0,9
2n trimestre	-1,3	-4,0	1,9	-7,9	-0,8	0,8	1,4	-1,5
3r trimestre	-0,5	-0,7	3,5	-9,3	-1,3	0,1	1,0	-4,0
4t trimestre	-0,6	0,1	4,6	-12,2	-2,2	-0,1	1,3	-5,9
2011								
1r trimestre	-1,3	-2,4	4,9	-13,3	-3,3	-0,9	0,4	-6,3
2n trimestre	-3,2	-3,9	2,0	-15,0	-4,2	-2,0	-0,2	-9,3
3r trimestre	-4,1	-4,3	0,9	-15,8	-5,2	-2,0	-0,5	-8,4
4t trimestre	-4,2	-6,0	0,7	-14,0	-5,5	-2,4	-1,0	-8,5
2012								
1r trimestre	-3,8	-4,1	0,1	-12,2	-5,3	-2,7	-1,3	-8,9
2n trimestre	-5,2	-5,8	-1,4	-12,9	-7,0	-3,1	-2,2	-7,1
3r trimestre	-6,7	-7,1	-3,9	-14,1	-7,7	-3,4	-2,5	-7,6

Font: Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor, a partir de dades del Banc d'Espanya.

L'augment del crèdit de cobrament dubtós i la disminució del crèdit viu destinat a la producció expliquen l'increment de les taxes de morositat. En aquest sentit, destaca la taxa corresponent a la promoció immobiliària (un 30,3 % d'aquest crèdit), més d'onze punts superior a la de setembre del 2011. Se situa a continuació el sector de la construcció, que té una taxa de morositat del 26,4 %, superior en més de deu punts a la taxa de l'any anterior.

Globalment, el sistema financer espanyol suporta taxes de morositat creixents: la del crèdit de les entitats de dipòsit va tancar el 2011 sense

arribar al 8 %; el juny del 2012 es va situar en el 9,7 %, per sobre de la taxa màxima de morositat del mes de febrer del 1994 (9,15 %); el juliol del 2012 va superar el 10 %; el setembre va arribar al 10,7 %, i la dada provisional del mes de novembre és de l'11,5 %.

El tercer trimestre del 2012 es modera la disminució dels dipòsits

El volum total de dipòsits a Catalunya al final del tercer trimestre del 2012 era un 5,1 % inferior al d'un any abans, com a conseqüència de la

Taxa de morositat per finalitats del crèdit a altres sectors residents

Dades de l'economia espanyola (%)

	Activitats productives							Persones físiques		
	Total	Total activitats productives	Activitats agràries	Indústria	Ser-veis	Cons-trucció	Promoció immobiliària	Total persones físiques	Adquisició i rehabilitació d'habitatges	Béns de consum i altres
2008										
1r trimestre	1,2	1,0	1,4	1,0	1,0	1,2	0,9	1,4	1,0	3,1
2n trimestre	1,7	1,6	1,7	1,2	1,2	2,1	2,0	1,8	1,3	3,7
3r trimestre	2,6	2,8	2,0	1,5	1,6	3,5	4,6	2,4	1,9	4,4
4t trimestre	3,4	3,7	2,2	2,1	1,8	4,9	6,1	3,0	2,4	5,3
2009										
1r trimestre	4,3	4,8	3,0	2,7	2,3	6,8	7,8	3,6	2,9	6,7
2n trimestre	4,6	5,3	3,4	3,4	2,7	7,8	8,2	3,8	3,0	6,7
3r trimestre	4,9	5,7	3,4	3,9	3,0	8,1	8,7	3,9	3,1	7,1
4t trimestre	5,1	6,3	3,4	4,1	3,1	8,5	10,1	3,7	2,9	6,9
2010										
1r trimestre	5,3	6,8	3,9	4,4	3,4	9,8	10,9	3,6	2,8	7,1
2n trimestre	5,4	7,0	3,8	4,5	3,5	9,9	11,2	3,4	2,6	6,9
3r trimestre	5,5	7,3	4,1	4,6	3,7	10,4	11,8	3,4	2,6	6,9
4t trimestre	5,8	8,1	4,3	4,4	3,7	12,1	14,0	3,2	2,4	6,6
2011										
1r trimestre	6,1	8,7	4,4	4,7	3,8	13,3	15,3	3,2	2,5	6,6
2n trimestre	6,7	9,8	5,3	4,9	4,1	14,7	17,8	3,2	2,5	6,5
3r trimestre	7,2	10,5	5,8	5,2	4,4	16,1	19,0	3,4	2,7	7,0
4t trimestre	7,8	11,3	6,5	5,5	4,9	18,3	21,4	3,6	2,9	7,0
2012										
1r trimestre	8,4	12,5	7,0	6,1	5,3	20,1	22,8	3,8	3,1	7,4
2n trimestre	9,7	14,9	7,7	7,0	6,5	23,9	27,4	4,0	3,2	7,6
3r trimestre	10,7	16,6	8,6	7,9	7,3	26,4	30,3	4,5	3,6	8,5

Font: Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor, a partir de dades del Banc d'Espanya.

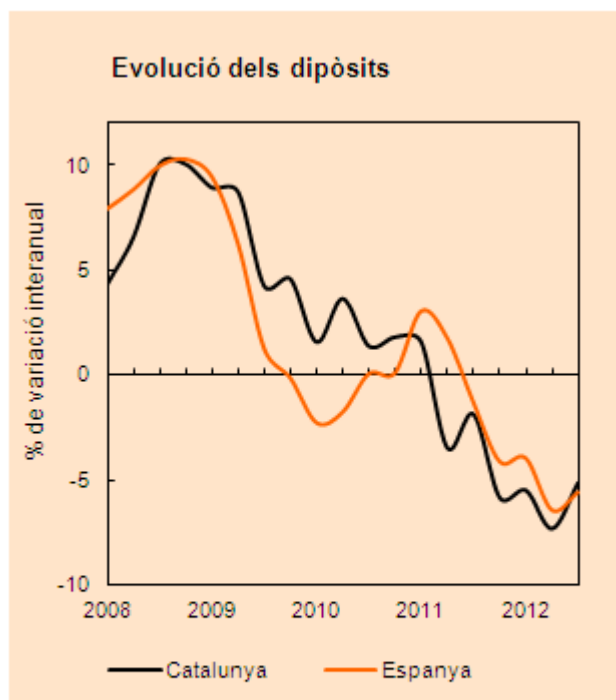
reducció dels dipòsits del sector privat (del 6,8 %), moderada per l'augment dels dipòsits de les administracions públiques.

A escala estatal, el setembre també s'ha moderat la taxa de reducció dels dipòsits totals: ha caigut un 5,6 % interanual, quasi un punt menys que el juny. També en el conjunt de les comunitats autònomes d'Espanya els dipòsits del sector privat han disminuït més, un 6,4 % interanual, però la caiguda del total es modera per l'augment dels dipòsits de les administracions.

Tal com es preveia, el fet que a partir del juny passat es despenalitzés que la banca oferís tipus d'interès superiors als tipus de referència en el cas dels dipòsits del públic, ha provocat durant els mesos posteriors un canvi de dipòsits a la vis-

ta a dipòsits a termini, puntualment més remunerats, més que no pas una atracció de nous dipòsits del públic. De fet, tant a Catalunya com al conjunt de l'Estat s'ha intensificat la davallada dels dipòsits a la vista, mentre que els dipòsits a termini tot just han contingut la disminució. El mes de gener d'enguany el Banc d'Espanya ha tornat a intervenir en el mercat de dipòsits i ha establert una nova limitació de les remuneracions al públic. D'aquesta manera, s'ha suprimit la competència entre entitats que havia permès transitòriament que durant el segon semestre del 2012 milloressin les remuneracions als dipositants.

Per la seva part, el gener del 2013 el BCE continua mantenint en un 0,75 % el tipus amb què concedeix la facilitat de liquiditat a la banca.

Font: Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor, a partir de dades del Banc d'Espanya.

Aquesta facilitat, a la qual la banca espanyola ha apel·lat amb molta intensitat al llarg del 2012 (des dels 118.861 milions d'euros de desembre del 2011 fins a un màxim de 388.736 milions d'euros l'agost), ha cedit lleugerament els darrers mesos de l'any i s'ha situat en 313.109 milions d'euros el desembre del 2012.

D'altra banda, d'acord amb les condicions del memoràndum corresponent a la concessió del rescat bancari (conegut com «MoU»), s'ha

constituït el «banc dolent» SAREB (Societat de Gestió d'Actius Procedents de la Reestructuració Bancària), que ja ha adquirit els actius «tòxics» dels bancs que necessiten els fons del rescat. Aquests bancs (procedents d'antigues caixes nacionalitzades) han començat a rebre els fons del rescat que els capitalitzaran.

Els darrers mesos han succeït una sèrie de fets que han facilitat al sector bancari l'accés a més liquiditat, en especial gràcies a l'abundant apel·lació al BCE; això ha permès atendre l'amortització del deute d'aquestes entitats i l'augment de dotacions de capital requerides. Però, com s'ha comentat abans, el crèdit ha continuat davallant i ha frenat la capacitat de recuperació de l'economia.

El mercat de valors

L'IBEX 35 perd un 4,7 % el 2012, però recupera valors positius els darrers mesos

L'IBEX 35 durant el 2012 ha patit episodis de fortes caigudes, però ha acabat l'exercici 2012 en els 8.167,5 punts i ha acumulat unes pèrdues anuals del 4,7 %. Entre els principals índexs europeus i mundials, l'índex espanyol és l'únic que ha tingut un resultat negatiu el 2012. Aquesta davallada s'afegeix a les dels dos anys anteriors, que van ser fins i tot més pronunciades (17,4 % i 13,1 %). D'aquesta manera, en els tres darrers anys

Índexs de les borses espanyoles

Índex	Valor el 31.12.2012	% de variació		
		del 31.12.2010 al 31.12.2011	del 31.12.2011 al 31.12.2012	del 31.12.2012 al 28.01.2013
IBEX 35	8.167,5	-13,1	-4,7	6,2
Barcelona Global 100	644,2	-13,6	-0,7	8,8
Madrid	824,7	-14,6	-3,8	6,9
Bilbao	1.331,0	-15,4	-2,6	6,2
València	900,2	-9,1	1,4	8,0
BCN MID 50	11.267,5	-28,0	-5,9	17,1
FTSE Latibex All Share	2.594,2	-23,3	-10,7	2,1

Font: Bloomberg i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

l'IBEX 35 ha perdut tots els guanys del 2009 (29,8 %). En el conjunt del 2012, el mercat d'accions espanyol ha mantingut la volatilitat heretada dels darrers dos anys, tot i que el darrer trimestre ha recuperat una mica d'estabilitat, dinàmica que ha mantingut fins al final del mes de gener del 2013. Així, el 28 de gener l'IBEX 35 s'ha situat en 8.672,5 punts (amb uns guanys del 6,2 %), valor superior al que hi havia al final del 2012, però després ha anat a la baixa i en finalitzar el mes s'ha situat en 8.362,3 punts, de manera que els guanys del mes són del 2,3 %. L'anunci que la Comissió Nacional del Mercat de Valors aixecaria la prohibició sobre les vendes a curt termini i els mals resultats que ha presentat la banca sembla que són l'origen d'aquest canvi de tendència.

Millora la prima de risc del deute espanyol

La volatilitat ha estat present en el mercat de bons durant tot el 2012 per la crisi del deute sobirà dels països perifèrics de la zona euro i per tot el procés de rescat i de profunda reestructuració de la banca espanyola. També hi ha planat durant tot aquest temps la incertesa sobre un possible rescat d'Espanya. Això ha afectat directament la prima de risc del bo sobirà espanyol, que només ha començat a cedir després que el BCE anunciés, el mes de setembre, que adquiriria bons del tresor dels països que tinguessin dificultats financeres,

com és el cas d'Espanya. Gràcies a això, la prima de risc espanyola ha recuperat certa estabilitat a la baixa; així i tot, la prima de risc respecte al bo alemany s'acosta als 400 punts a finals de desembre i se situa fins prop dels 350 punts el mes de gener.

En aquest context d'inestabilitat financera que ha caracteritzat l'economia, el 2012 ha retrocedit notablement el volum d'emissió d'instruments de renda fixa tant públics com privats. En el cas de la Generalitat de Catalunya, tot i que al maig va aconseguir fer amb èxit una nova emissió per a inversors minoristes, les dinàmiques del mercat van fer que posteriorment hagués de renunciar a la renovació de les emissions que havia fet els dos exercicis anteriors.

Els principals índexs europeus obtenen beneficis

Entre els principals índexs europeus i mundials, l'índex espanyol és l'únic que ha estat negatiu el 2012. Les dificultats econòmiques i financeres i el fort pes dels valors bancaris en la composició de l'IBEX 35 en són les causes. Per contra, els principals índexs europeus, així com el japonès i l'americà, han tingut creixements que contrasten amb les pèrdues de l'any 2011. El guany més modest l'ha assolit l'índex anglès FTSE 100 (5,8 %). L'FTSE MIB 40 ha crescut un 7,8 %. L'índex francès CAC 40 i l'alemany Dax Xetra 30 també han augmentat (un 15,2 % i un 29,1 %, respectivament).

Rendibilitats dels principals índexs borsaris internacionals

(% de variació)

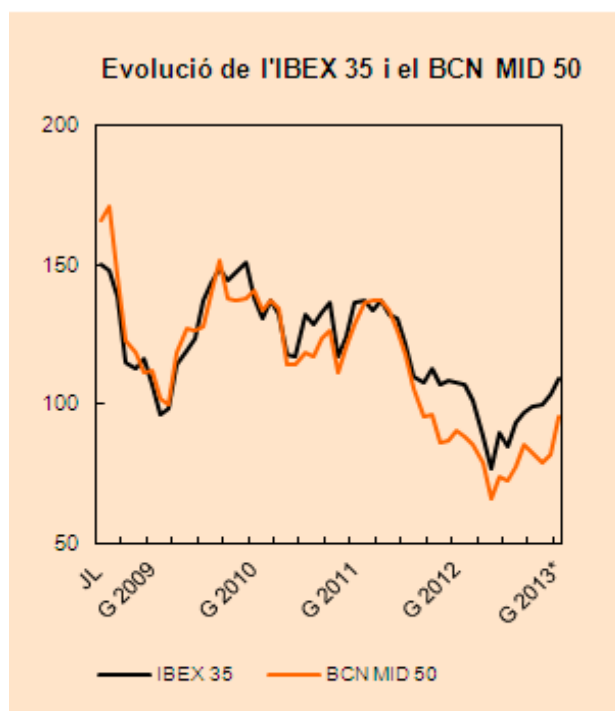
		del 31.12.2010 al 31.12.2011	del 31.12.2011 al 31.12.2012	del 31.12.2012 al 28.01.2013
Euro Stoxx 50	Zona euro	-17,1	13,8	4,1
CAC 40	França	-17,0	15,2	3,8
FTSE MIB 40	Itàlia	-25,2	7,8	10,0
IBEX 35	Espanya	-13,1	-4,7	6,2
Dax Xetra 30	Alemanya	-14,7	29,1	2,9
FTSE 100	Regne Unit	-5,6	5,8	6,7
Dow Jones	EUA	5,5	7,3	5,9
Nikkei 225	Japó	-17,3	22,9	4,1

Font: Bloomberg i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

respectivament), mentre que l'Euro Stoxx 50, índex representatiu de les principals empreses europees, ha acumulat un ascens del 13,8 %. Finalment, el Dow Jones industrial americà ha tancat l'exercici amb guanys del 7,3 %, i la borsa japonesa ho ha fet amb un guany del 22,9 %. Durant el mes de gener la borsa ha mantingut els resultats positius.

La quota de mercat de la Borsa de Barcelona disminueix després de dos anys d'increment sostingut

Pel que fa a la Borsa de Barcelona, durant el darrer trimestre del 2012 l'índex BCN MID 50,² que no ha pogut consolidar la tendència alcista del tercer trimestre, ha tancat amb una pèrdua del 5,9 % anual i s'ha situat en els 11.267,5 punts. El descens anual és bastant més contingut que el que es va produir el 2011 (-28,0 %). Durant els primers dies de gener del 2012 l'índex BCN MID 50 s'ha revalorat un 17,1 %, més que l'IBEX 35 i la resta dels principals índexs

*Dades del 28 de gener de 2013.
 Base 30 de gener de 2004 = 100.
 Índex IBEX 35 (1 de gener de 1990 = 3.000),
 Índex BCN MID 50 (1 de gener del 1994 = 4.000).
 Font: Borsa de Valors de Barcelona, Bloomberg i Direcció

Volum efectiu de contractació a la Borsa de Valors de Barcelona

Tipus de valor	Milions d'euros el 31.12.2012	% de variació del 31.12.11 al 31.12.12
Efectes públics	55.001,2	-14,2
Obligacions	1.608,4	-57,0
Accions	127.278,6	-38,9
Fons cotitzats	59,8	-54,8
Warrants	127,5	-39,2
Drets	6.462,1	149,6
Segon mercat	0,0	-99,5
Total	190.537,5	-31,8

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

espanyols. A finals de desembre, la quota de participació de la Borsa de Barcelona en el conjunt estatal s'ha situat en el 25,1 % (el 2011, en el 27,8 %).

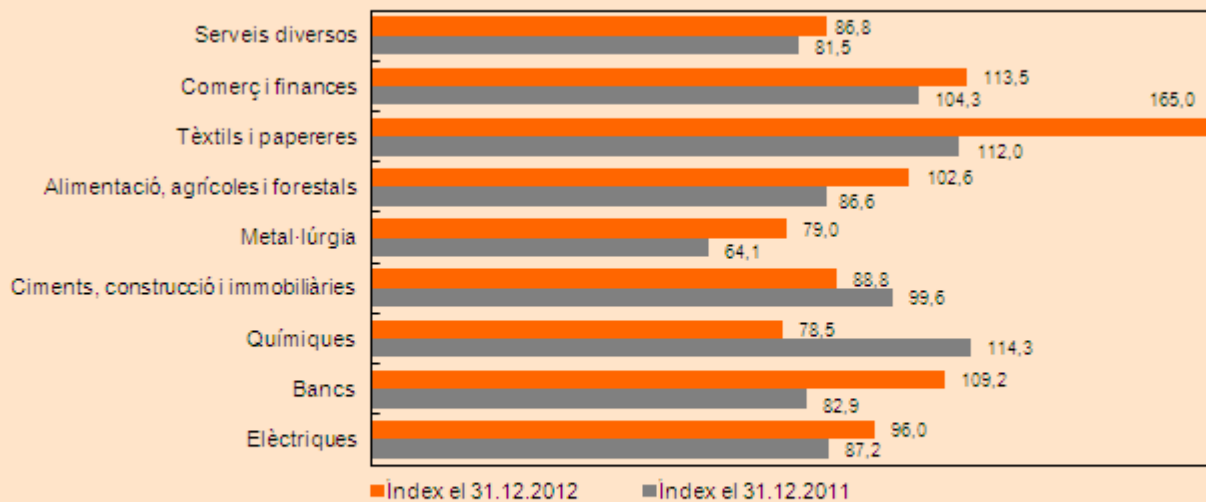
El volum efectiu negociat a la Borsa de Barcelona el 2012 és de 190.537,5 milions d'euros,¹ un 31,8 % menys que l'any anterior. Aquesta disminució és deguda a la reducció del volum d'accions negociades (-38,9 %). La resta de valors disminueixen menys. L'augment del volum negociat en els drets (149,6 %) és conseqüència dels augments de capital que les empreses cotitzades han incorporat a les filials amb la intenció de reduir les despeses generals del grup i aprofitar les economies d'escala. Pel que fa als fons cotitzats i els *warrants*, les disminucions no són significatives si es comparen amb les magnituds anteriors. El pes de la contractació de renda variable (70,3 %) és inferior al del 2011 (75,7 %), ja que la crisi de deute sobirà europeu ha condicionat els mercats de renda variable domèstics per segon any consecutiu.

Els tèxtils i les papereres tenen una evolució favorable per segon any consecutiu

Els índexs sectorials de la Borsa de Barcelona han presentat resultats dispars l'any 2012. Els sectors tèxtils i papereres, comerç i finances, bancs, i alimentació, agrícoles i forestals, han obtingut

¹ Inclou SIBE, MAB, fons cotitzats (ETF), LATIBEX, *warrants*, rotilana electrònica, efectes públics i obligacions.

Índexs sectorials de la Borsa de Barcelona

Base índex any 2012: 1 de gener de 2012 = 100. Base índex any 2011: 1 de gener de 2011 = 100.

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General Política Financera, Assegurances i Tresor.

guanys del 65,0 %, del 13,5 %, del 9,2 % i del 2,6 %, respectivament, mentre que la resta de sectors presenta pèrdues: químiques, -21,5 %; metal·lúrgia, -21,0 %; serveis diversos, -13,2 %, i ciments, construcció i immobiliàries, -11,2 %.

El 2012 augmenta el percentatge de participació del Mercat del Deute Públic de Catalunya a la Borsa de Barcelona

La negociació acumulada el 2012 al Mercat del Deute Públic de Catalunya ha sumat un total de

54.600,7 milions d'euros, un 14,5 % menys que l'any anterior. El nombre d'operacions realitzades també és un 7,1 % inferior al de l'any 2011. Enguany aquest mercat ha representat un 28,7 % del total negociat a la Borsa de Barcelona, percentatge superior al de l'any passat (22,9 %). El nominal admès a negociació al final de desembre, que és de 19.511,61 milions d'euros, és inferior al de l'any passat (20.656,22): 44 emissions de bons i obligacions, amb un volum mitjà de contractació diària de 213,28 milions d'euros (248,35, l'any 2011). Els creadors de mercat han

Mercat del deute públic de Catalunya a la Borsa de Valors de Barcelona

(de l'1 de gener al 31 de desembre de 2012)

Tipus d'operació	Nombre d'operacions		Volum contractat		
	31.12.2012	% de variació del 31.12.2011 al 31.12.2012	Milions d'euros 31.12.2012	% de distribució	% de variació del 31.12.2011 al 31.12.2012
Compravenda simple al comptat	7.863	-1,6	2.616,1	4,8	-27,6
Compravenda a termini	4	-	9,1	0,0	-
Doble pacte de recompra a un dia	514	-8,9	25.050,1	45,9	2,9
Doble pacte de recompra a més d'un dia	2	-88,9	0,1	0,0	-99,9
Simultànies al comptat	1.293	-31,5	12.800,6	23,4	-29,8
Simultànies a termini	139	-55,9	803,8	1,5	-60,4
Altres operacions	1.029	14,1	13.320,9	24,4	-14,0
Total	10.844	-7,1	54.600,7	100,0	-14,5

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

Els fons d'inversió a l'Estat espanyol

(volum gestionat)

Tipus de fons	milions d'euros		% de variació del 31.12.2011 al 31.12.2012
	31.12.12	% de distribució	
Monetaris	8.211,3	6,7	6,2
De renda fixa a curt termini	22.545,7	18,4	-18,0
De renda fixa a llarg termini	6.933,5	5,7	13,5
De renda fixa mixta	2.723,8	2,2	-15,0
De renda variable mixta	1.662,5	1,4	-6,2
De renda variable	1.745,8	1,4	0,5
Garantits	50.597,9	41,4	-4,1
Amb garantia parcial	396,6	0,3	-10,9
De gestió passiva	2.519,2	2,1	64,5
De retorn absolut	4.631,5	3,8	-22,5
Globals	4.442,1	3,6	7,1
Internacionals	15.918,1	13,0	7,1
Total	122.328,1	100	-4,2

Font: INVERCO i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

augmenta les ordres de mercat: han ordenant el 82,4 % de les operacions (el 77,1 %, el 2011).

Els fons d'inversió continuen minorant el capital gestionat

El patrimoni que els fons d'inversió han gestionat en el mercat espanyol durant el 2012 és un 4,2 % inferior al de l'any anterior, fet que suposa unes sortides netes de capital de 5.403 milions d'euros. Per tipologia de fons, els que s'han saldat amb descensos més significatius són els de

retorn absolut, els de renda fixa a curt termini i els de renda fixa mixta (-22,5 %, -18,0 % i -15,0 %, respectivament), a causa del comportament de la borsa espanyola i la necessitat de liquiditat dels particulars. En canvi, els fons de gestió passiva, els de renda fixa a llarg termini, els globals, els internacionals i els monetaris són els que han augmentat més el seu patrimoni (64,5 %, 13,5 %, 7,1 %, 7,1 % i 6,2 %, respectivament). El nombre de partícips, que s'ha situat en 4.479.992, és un 9 % inferior al del 2011.

Pel que fa a volum de patrimoni gestionat, per tercer any consecutiu el primer lloc l'ocupen els fons garantits, que gestionen 50.597,9 milions d'euros, el 41 % del total. El segon lloc, amb 22.545,7 milions d'euros, l'ocupen els fons de renda fixa a curt termini, i el tercer lloc, els fons internacionals, amb 15.918,1 milions d'euros.

Durant el 2012 els Fonsresor Catalunya³ han perdut un 11,8 % de partícips i han viscut una caiguda de volum de patrimoni d'un 8,5 %, cosa que els situa en 12,2 milions d'euros, volum similar al de la resta dels fons d'aquesta categoria.

Situació dels Fonsresor Catalunya

Nom del fons	% de variació del 31.12.11 a 31.12.12	
	Patrimoni	Partícips
FonCaixa Fonsresor Catalunya, FI	-8,5	-11,8
Total	-8,5	-11,8

Font: Borsa de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

³ Són els fons d'inversió amb un percentatge no inferior al 50 % de la mitjana dels saldos diaris invertits en valors de deute públic de la Generalitat de Catalunya.

7. El sector públic

En l'execució del pressupost de l'Administració de la Generalitat, fins al novembre els recursos addicionals de la liquidació del model de finançament compensen la caiguda dels ingressos tributaris

Segons l'execució mensual del pressupost de la Generalitat de Catalunya, els ingressos no financers liquidats fins al mes de novembre han estat un 1,4 % superiors als de l'exercici anterior. La incorporació de 916 milions d'euros de la liquidació del model de finançament del 2010 ha influït en aquest creixement. L'aplicació gradual del canvi de model de finançament durant els primers anys de vigència preveia que quan es fes la liquidació del pressupost s'hi incorporessin uns recursos addicionals. D'altra banda, el març i l'octubre l'Estat va lliurar anticipadament una part de les bestretes mensuals a compte del model de finançament, que s'han anat cancel·lant. Sense tenir en compte l'import anticipat pendent de cancel·lar (218,3 milions d'euros), els ingressos no financers de gener a novembre no serien significativament diferents dels acumulats durant el mateix període de l'any anterior (0,3 %).

La liquidació del model de finançament del 2010 realitzada el 2012 s'ha regularitzat aplicant la nova estructura dels recursos. Per això els drets liquidats per capítols d'enguany i els de l'any passat no són homogenis. D'acord amb els percentatges incrementats de la cessió dels impostos, s'han ingressat elevades quanties en concepte de liquidacions pendents de l'IRPF, l'IVA i impostos especials. D'aquesta manera, han augmentat molt els drets liquidats dels capítols d'impostos directes i indirectes, mentre que, paral·lelament, la regularització ha detret recursos del fons de suficiència i n'ha afegit al fons de garantia i al fons de convergència.

Al marge d'aquests efectes, l'evolució dels ingressos no financers de la Generalitat està marcada per la caiguda dels ingressos tributaris. Les bestretes mensuals del tram autonòmic de l'IRPF han disminuït un 7,5 %, i les de l'IVA, un 1,8 %. La recaptació de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats s'ha reduït un 13,3 %. El capítol 3 del pressupost ha caigut un 2,3 %, marcat pel descens d'un 12,8 % dels tributs sobre el joc, compensat en part per la pujada generalitzada de taxes. Pel que fa a les transferències corrents, el fons de garantia de serveis públics fonamentals té signe negatiu a Catalunya i és un 34,8 % inferior al de l'exercici anterior. D'altra banda, però, el fons de suficiència

Estad d'execució del pressupost d'ingressos de la Generalitat a 30 de novembre del 2012 (milions d'euros)

	Previsions inicials	Drets liquidats (DL)	Ingressos recaptats	% de variació DL 2012/2011
Impostos directes	8.116	9.528	9.434	22,3
Impostos indirectes	9.307	9.864	9.778	27,4
Taxes i altres ingressos	519	382	302	-2,3
Transferències corrents	5.204	218	218	-94,2
Ingressos patrimonials	9	26	24	211,9
Alienació d'inversions	888	19	19	196,2
Transferències de capital	290	358	357	-17,2
Operacions corrents	23.155	20.018	19.756	1,8
Operacions de capital	1.178	377	376	-14,1
Ingressos no financers	24.333	20.396	20.132	1,4

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

global aporta uns recursos un 4,7 % inferiors. Les transferències de l'Administració central als municipis i les diputacions, comptabilitzades per la Generalitat, que n'és la intermediària, s'han incrementat un 5,8 %. Finalment, els ingressos per operacions de capital són un 14,1 % inferiors als de l'any anterior. El novembre encara no s'havien fet efectives les previsions d'ingrés per alienació d'inversions reals, perquè les adjudicacions de les privatitzacions van tenir lloc el mes de desembre.

L'evolució de les despeses la determina un pressupost que persegueix la reducció dels crèdits i l'ajust addicional incorporat posteriorment. Les obligacions reconegudes acumulades de gener a novembre són un 1,8 % inferiors a les del mateix mes de l'any anterior i s'han executat el 85 % dels crèdits definitius, ritme superior al de l'exercici anterior.

Els interessos del deute experimenten un creixement molt intens, d'un 22,7 %. Sense tenir en compte aquest capítol, la despesa no financera hauria caigut un 3,2 %. Un altre factor d'acceleració de les despeses, que, com s'ha comentat abans, també afecta els ingressos, és la transferència de l'Administració central als ens locals, en la qual la Generalitat únicament fa d'intermediària; sense aquesta transferència, les

despeses no financeres haurien disminuït un 2,5 %, i el capítol de transferències corrents, un 4,7 %. La compra de béns i serveis ha crescut un 5 %, com a conseqüència de l'increment de pagaments per mètodes de finançament diferit per a inversions ja efectuades. Les remuneracions de personal s'han reduït un 5,4 %, com a resultat de les limitacions de plantilla i l'eliminació de la paga extra, l'impacte de la qual es concentra en la paga extra de juny. Al seu torn, les operacions de capital han disminuït un 1,2 %, perquè s'han reduït un 14 % les inversions; però les transferències de capital han augmentat un 9 %, perquè el grau d'execució és superior al de l'exercici anterior.

El 2013 s'inicia amb una situació de pròrroga pressupostària

D'acord amb la Llei de finances públiques de Catalunya i atès que amb motiu de la convocatòria electoral del mes de novembre passat no s'han presentat els pressupostos per al 2013, hi ha una situació de pròrroga pressupostària. En els acords de Govern del 27 de desembre del 2012 es va aprovar el decret que fixa unes condicions restrictives d'aplicació de la pròrroga pressupostària, d'acord amb el compliment dels objectius d'estabilitat pressupostària. Quant als

Estat d'execució del pressupost de despeses de la Generalitat a 30 de novembre del 2012

(milions d'euros)

	Crèdits inicials	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	% de variació OR 2012/2011
Remuneracions del personal	5.161	4.959	4.199	-5,4
Compra de béns corrents i serveis	1.219	1.492	1.050	5,0
Interessos	1.994	1.887	1.632	22,7
Transferències corrents	16.993	17.418	15.359	-3,3
Fons de contingència	250	194	0	0,0
Inversions reals	792	741	481	-14,0
Transferències de capital	811	1.226	763	9,0
Operacions corrents	25.617	25.950	22.240	-1,8
Operacions de capital	1.602	1.967	1.244	-1,2
Despeses no financeres	27.219	27.917	23.483	-1,8

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

ingressos, el decret manté el principi de prudència pel que fa a les perspectives fiscals. Les despeses consoliden els ajustos aplicats l'any anterior: les de personal s'ajusten a les dotacions pressupostades el 31 de desembre del 2012, les destinades a pagament d'interessos i amortització de deute (capítols 3 i 9) es prorroguen totalment, i la resta es prorroguen fins a un màxim del 72 %. A més a més, els capítols 6, 7 i 8 tenen una disponibilitat limitada, excepte les aportacions fetes a entitats del sector públic per finançar retribucions de personal, les despeses per atendre censos i la càrrega financera d'operacions de préstec o obligacions derivades d'un pla econòmic i financer. No es faran convocatòries de subvencions de concurrència competitiva llevat de les finançades amb ingressos no finalistes d'altres administracions o les que financen ajuts i prestacions garantits per norma, i les subvencions directes i nominatives requereixen l'autorització prèvia de l'executiu.

La recaptació tributària de la Generalitat s'amplia amb la recuperació temporal de l'impost sobre el patrimoni

Segons el criteri de caixa, la recaptació acumulada dels impostos gestionats per la Generalitat de gener a novembre del 2012 és un 4,9 % superior a la del mateix període de l'exercici anterior.

La reforma de l'impost sobre el patrimoni, mitjançant el Reial decret llei 13/2011, de 16 de setembre, pel qual es restableix l'impost sobre el patrimoni, amb caràcter temporal, elimina la bonificació general de la quota corresponent als exercicis 2011 i 2012. Per aquest impost s'han recaptat 291 milions d'euros. La recaptació de l'impost sobre successions i donacions ha disminuït d'un 3,6 %, com a conseqüència de la reforma; tanmateix la disminució seria més accentuada si no haguessin tingut lloc determinades autoliquidacions d'elevada quantia en la modalitat de successions. Pel que fa als impostos vinculats al sector immobiliari, que són un 45,8 % del total, l'impost sobre transmissions patrimonials ha davallat un 11,3 % i l'impost sobre actes jurídics documentats ho ha fet amb més intensitat, un 19,4 %. Aquestes taxes evidencien l'agreujament de la crisi en el sector immobiliari. La recaptació de l'impost especial sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs s'ha incrementat un 9,9 %, gràcies a l'elevació del tipus de gravamen autonòmic de les gasolines i el gasoil d'ús general, que, amb la Llei 5/2012, del 20 de març, de mesures fiscals, financeres i administratives de creació de l'impost sobre les estades en establiments turístics, deixa de ser equivalent al tipus estatal i passa a duplicar-lo. D'altra banda, la caiguda del consum ha incidit en l'impost espe-

Recaptació tributària de la Generalitat

(Gener-novembre de 2012)

	Milions d'euros	% de variació 2012/2011
Impost sobre successions i donacions	305	-3,6
Impost sobre el patrimoni	291	-
Impost sobre transmissions patrimonials	601	-11,3
Impost sobre actes jurídics documentats	319	-19,4
Taxa sobre el joc	181	-12,9
Impost especial sobre determinats mitjans de transport	70	-24,5
Impost especial sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs	219	9,9
Altres	0	36,7
Total	2.009	4,9

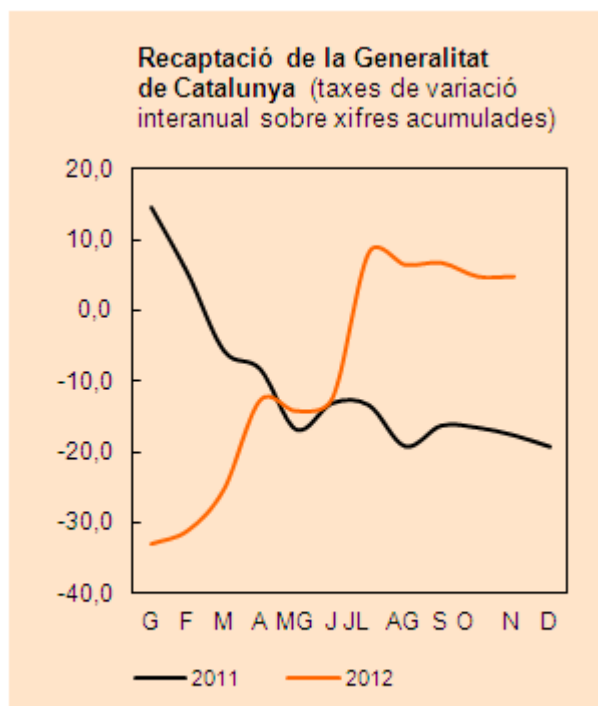
Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya. Recaptació aplicada.

cial sobre determinats mitjans de transport i en la taxa sobre el joc, que s'han reduït un 24,5 % i un 12,9 %, respectivament. Quant a la resta de tributs, destaca el volum de recaptació de l'impost sobre grans establiments comercials, que ha ocasionat la sentència favorable del Tribunal Constitucional relativa a la seva legalitat.

Les mesures fiscals, que afecten especialment l'IVA i l'impost sobre societats, estableixen la recaptació de l'Estat

Fins al novembre del 2012, la recaptació de l'Estat s'ha incrementat un 1,1 % a Catalunya i un 0,7 % al conjunt de comunitats autònomes. Aquesta recuperació de la recaptació l'explica l'impacte de les mesures fiscals, que es concentra en els darrers mesos de l'any, amb efectes destacats sobre l'IRPF i l'impost sobre societats.

L'IRPF concentra el 43,9 % de la recaptació a Catalunya, on és similar a la de l'any anterior. Al total de comunitats, ha presentat un ascens d'un 0,7 %. Aquesta evolució positiva respon a la introducció del gravamen complementari (Reial decret llei 20/2011, de 30 de desembre, de mesures urgents en matèria pressupostària, tributària i financera per a la correcció del dèficit públic), ja que la renda bruta de les llars descendeix

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya. Recaptació aplicada.

com a conseqüència de la destrucció d'ocupació i el retrocés salarial. La recaptació acumulada de l'IVA, que suposa el 36,2 % del total i ha suavitzat el descens que estava experimentant els

Recaptació tributària de l'Administració central a Catalunya¹

(Gener-novembre de 2012)

	milions d'euros	% de Catalunya sobre el total de les comunitats autònomes	% de variació 2012/2011	
			Catalunya	total de les comunitats autònomes ²
IRPF	13.436	21,3	-0,1	0,7
Impost sobre societats	3.681	21,6	24,7	17,2
IVA	11.075	23,5	-4,2	-1,9
Impostos especials	1.041	6,2	17,0	-4,2
Impost sobre tràfic exterior	514	38,7	-13,7	-6,4
Altres ingressos tributaris	851	19,3	5,6	-3,1
Recaptació tributària	30.598	20,4	1,1	0,7

¹Inclou la part que conforma el conjunt d'impostos cedits a les comunitats autònomes de règim comú i a les corporacions locals.

²Inclou la recaptació efectuada per les delegacions de l'AEAT; no l'efectuada per les diputacions forals de la Comunitat Autònoma del País Basc ni de la Comunitat Foral de Navarra.

Font: Informe mensual de recaptació tributària (AEAT).

primers mesos de l'any, és un 4,2 % inferior a la de l'exercici anterior a Catalunya i un 1,9 % inferior al conjunt de l'Estat. Els efectes de la caiguda del consum es compensen, en gran part, amb l'increment dels tipus impositius que va tenir lloc el setembre, al principi per l'anticipació de les compres a la pujada impositiva, i després d'aquesta, pel seu efecte recaptatori.

L'impost sobre societats s'ha accelerat intensament, amb un creixement d'un 24,7 % a Catalunya i d'un 17,2 % en conjunt, a causa dels canvis

normatius que n'amplien la recaptació (l'increment del tipus i les limitacions de les compensacions de bases negatives i de les deduccions per la llibertat d'amortització i altres minoracions). La reducció de les devolucions i els ingressos per actes d'inspecció també eleven la recaptació. Quant a la resta d'impostos, els especials han presentat un creixement d'un 17 % a Catalunya i un descens d'un 4,2 % en el conjunt de l'Estat, i l'impost sobre el tràfic exterior ha disminuït un 13,7 % a Catalunya i un 6,4 % a l'Estat.

8.
Recull d'indicadors
Producte interior brut

% de variació interanual

Catalunya	Dades anuals			Dades trimestrals			
	2010	2011	2012	2012-I	2012-II	2012-III	2012-IV
PIB	0,4	0,7	-1,3	-0,5*	-1,3*	-1,6*	-1,6 (A)
Demanda interior ¹	-0,1	-1,8	-	-3,0	-4,1	-3,1	-
Demanda externa ¹	0,5	2,5	-	2,4	2,7	1,5	-

Espanya	Dades anuals			Dades trimestrals			
	2010	2011	2012	2012-I	2012-II	2012-III	2012-IV
PIB	-0,3	0,4	-1,4	-0,7	-1,4	-1,6	-1,8 (A)
Demanda interior ¹	-0,6	-1,9	-	-3,1	-3,8	-4,0	-
Demanda externa ¹	0,3	2,3	-	2,4	2,4	2,4	-

Zona euro	Dades anuals			Dades trimestrals			
	2010	2011	2012	2012-I	2012-II	2012-III	2012-IV
PIB	2,0	1,4	-	-0,1	-0,5	-0,6	-
Demanda interior ¹	1,3	0,5	-	-1,6	-2,2	-2,3	-
Demanda externa ¹	0,7	0,9	-	1,5	1,7	1,7	-

Internacional	Dades anuals			Dades trimestrals			
	2010	2011	2012	2012-I	2012-II	2012-III	2012-IV
PIB UE-15	2,1	1,4	-	0,0	-0,4	-0,5	-
PIB UE-27	2,1	1,5	-	0,1	-0,3	-0,4	-
PIB EUA	2,4	1,8	2,2	2,4	2,1	2,6	1,5
PIB Japó	4,7	-0,6	-	3,3	4,0	0,5	-

Activitat i demanda

% de variació interanual

Catalunya	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2010	2011	2012	2012-I	2012-II	2012-III	2012-IV	09-2012	10-2012	11-2012	12-2012
Índex de producció industrial ²	4,5	-2,4	-	-2,4	-4,2	-3,8	-	-2,2	-0,7	-0,4	-3,1
Consum de ciment	-20,5	-21,2	-29,2	-27,0	-32,9	-30,3	-25,8	-36,7	-17,2	-24,6	-36,7
Xifra negoci activitats de servei	2,3	-0,6	-	-2,8	-6,8	-6,0	-	-14,0	-4,6	-7,6	-
Vendes de comerç al detall ³	0,8	-5,7	-5,8	-2,4	-5,9	-5,4	-9,2	-10,4	-7,4	-7,8	-11,7
Importacions de béns de capital	3,1	-8,9	-	-13,4	-4,7	-11,0	-	-15,1	2,7	-	-

Espanya	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2010	2011	2012	2012-I	2012-II	2012-III	2012-IV	09-2012	10-2012	11-2012	12-2012
Índex de producció industrial ²	0,9	-1,8	-	-5,8	-7,1	-5,5	-	-7,5	-3,1	-7,2	-
Consum de ciment	-15,4	-16,4	-34,0	-31,3	-37,8	-34,6	-31,3	-37,9	-24,7	-33,7	-36,7
Xifra negoci activitats de servei	0,9	-1,4	-	-2,9	-6,3	-5,5	-	-11,8	-4,0	-7,8	-
Vendes de comerç al detall ³	-1,1	-5,6	-6,3	-3,4	-6,4	-6,7	-8,7	-12,1	-7,8	-7,8	-10,1
Importacions de béns de capital	11,5	-5,4	-	-11,5	-8,9	-15,9	-	-17,4	-8,8	-	-

Comerç exterior

% de variació interanual

Catalunya	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2010	2011	2012	2012-I	2012-II	2012-III	2012-IV	09-2012	10-2012	11-2012	12-2012
Exportacions de béns	17,9	12,5	-	8,8	5,9	-0,3	-	-7,4	16,5	-1,5	-
Importacions de béns	17,3	6,9	-	-0,2	-4,7	-4,5	-	-7,2	0,6	-4,8	-

Espanya	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2010	2011	2012	2012-I	2012-II	2012-III	2012-IV	09-2012	10-2012	11-2012	12-2012
Exportacions de béns	16,8	15,2	-	3,2	3,5	4,2	-	0,5	8,7	-0,6	-
Importacions de béns	16,5	9,6	-	-0,6	-2,2	-2,1	-	-7,4	-2,0	-6,1	-

A= Avanç

*Sèrie retrospectiva revisada a data 31 de gener de 2013

¹Contribució al creixement.

²Sèrie original corregida d'efectes de calendari.

³En valors constants. Exclou estacions de servei.

Font: Direcció General d'Afers Econòmics, Eurostat, INE, Idescat, BEA, Agrupació de Fabricants de Ciment de Catalunya, Agència Estatal d'Administració Tributària i Banc d'Espanya.

Mercat de treball

% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un *

Catalunya	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2010	2011	2012	2012-I	2012-II	2012-III	2012-IV	09-2012	10-2012	11-2012	12-2012
Actius	0,2	0,0	-2,1	-1,3	-2,2	-2,5	-2,3	-	-	-	-
Ocupats	-1,6	-1,8	-6,2	-5,1	-6,8	-6,2	-6,5	-	-	-	-
Aturats	9,4	8,4	15,3	15,0	18,9	13,3	14,2	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	63,9	63,4	60,3	60,9	60,7	60,4	59,1	-	-	-	-
Taxa d'atur*	17,8	19,2	22,6	22,2	22,0	22,6	23,9	-	-	-	-
Afiliats a la Seguretat Social	-1,9	-1,7	-3,2	-2,7	-2,9	-3,1	-4,0	-2,4	-3,5	-4,3	-4,2
Atur registrat	11,6	4,7	6,0	6,1	6,1	6,5	5,4	5,2	5,0	5,9	5,3

Espanya	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2010	2011	2012	2012-I	2012-II	2012-III	2012-IV	09-2012	10-2012	11-2012	12-2012
Actius	0,2	0,1	-0,2	0,0	-0,1	-0,2	-0,7	-	-	-	-
Ocupats	-2,3	-1,9	-4,5	-4,0	-4,8	-4,6	-4,8	-	-	-	-
Aturats	11,6	7,9	15,4	14,9	17,8	16,1	13,1	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	59,4	58,5	56,2	56,5	56,5	56,3	55,4	-	-	-	-
Taxa d'atur*	20,1	21,6	25,0	24,4	24,6	25,0	26,0	-	-	-	-
Afiliats a la Seguretat Social	-1,9	-1,5	-3,4	-2,7	-3,1	-3,4	-4,4	-2,7	-3,8	-4,8	-4,6
Atur registrat	11,4	4,8	10,9	9,3	11,9	11,9	10,5	11,3	10,9	11,0	9,6

Zona euro	Dades anuals			Dades trimestrals			
	2010	2011	2012	2012-I	2012-II	2012-III	2012-IV
Ocupació	-0,5	0,3	-	-0,5	-0,7	-0,7	-
Taxa d'ocupació (15-64 anys)*	64,2	64,2	-	63,5	64,0	64,1	-
Taxa d'atur *	10,1	10,2	11,4	11,4	11,1	11,2	11,8

Font: INE, Idescat, Departament d'Empresa i Ocupació, Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social i Eurostat.

Preus i salaris

% de variació interanual

Catalunya	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2010	2011	2012	2012-I	2012-II	2012-III	2012-IV	09-2012	10-2012	11-2012	12-2012
Índex de preus de consum	2,0	3,3	2,9	2,2	2,3	3,2	3,8	3,9	4,2	3,6	3,6
% de variació interanual desembre	3,0	2,5	3,6	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	0,9	1,8	2,1	1,5	1,4	2,2	3,2	2,7	3,4	3,1	3,1
Índex de preus industrials	2,4	6,4	3,3	3,9	3,0	3,2	3,3	3,8	3,7	3,3	3,0
Salaris pactats en convenis ¹	1,91	2,79	-	2,30	2,21	2,00	-	2,00	2,00	-	-
Cost laboral total ²	0,6	1,2	-	1,3	-1,8	0,9	-	-	-	-	-

Espanya	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2010	2011	2012	2012-I	2012-II	2012-III	2012-IV	09-2012	10-2012	11-2012	12-2012
Índex de preus de consum	1,8	3,2	2,4	2,0	2,0	2,8	3,1	3,4	3,5	2,9	2,9
% de variació interanual desembre	3,0	2,4	2,9	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	0,6	1,7	1,6	1,2	1,2	1,6	2,3	2,1	2,5	2,3	2,1
Índex de preus harmonitzat	1,8	3,1	2,4	1,9	1,9	2,8	3,2	3,5	3,5	3,0	3,0
Índex de preus industrials	3,2	6,9	3,5	4,7	3,0	3,5	3,0	3,8	3,53	2,80	2,72
Salaris pactats en convenis ¹	2,16	2,44	-	2,16	1,73	1,30	1,31	1,30	1,24	1,29	1,31
Cost laboral total ²	0,4	1,2	-	1,1	-0,3	-0,1	-	-	-	-	-

Zona euro	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2010	2011	2012	2012-I	2012-II	2012-III	2012-IV	09-2012	10-2012	11-2012	12-2012
Índex de preus harmonitzat	1,6	2,7	2,5	2,7	2,5	2,5	2,3	2,6	2,6	2,2	2,2
% de variació interanual desembre	2,2	2,7	2,2	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	1,0	1,7	1,8	1,9	1,8	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Índex de preus industrials	2,9	5,9	-	3,5	2,2	2,4	-	2,7	2,6	2,1	-

Altres

% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un *

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2010	2011	2012	2012-I	2012-II	2012-III	2012-IV	09-2012	10-2012	11-2012	12-2012
Tipus de canvi \$/euro (nivell)*	1,327	1,392	1,286	1,311	1,283	1,251	1,297	1,286	1,297	1,283	1,312
Preu del petroli \$ EUA/barril	29,6	40,5	0,2	13,3	-8,0	-3,8	0,8	-1,4	1,2	-0,8	2,0

¹Fins al final del període: les dades anuals inclouen les revisions pactades.

²Cost per treballador i mes.

Font: INE, Idescat, Departament d'Empresa i Ocupació, Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, Eurostat i Banc d'Espanya

n